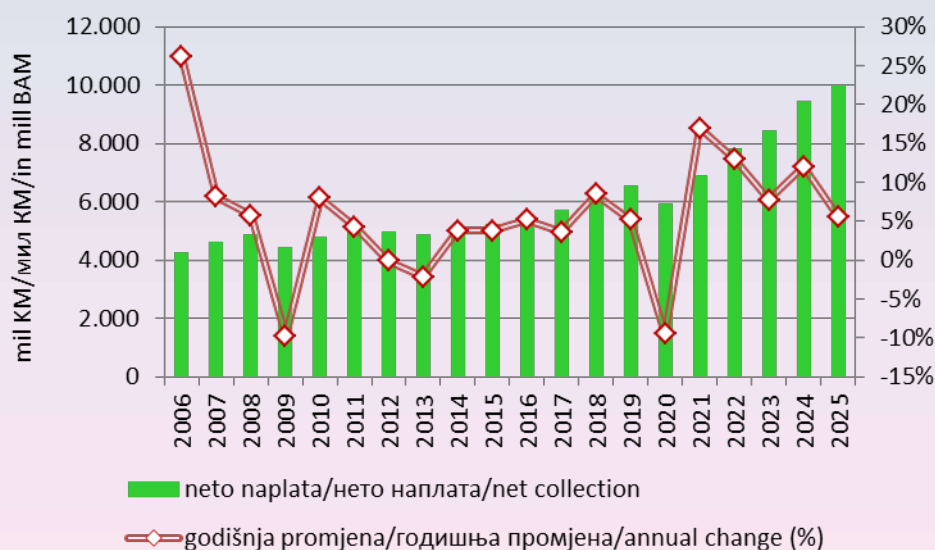

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Taxation Authority

ОМЈА Билтен

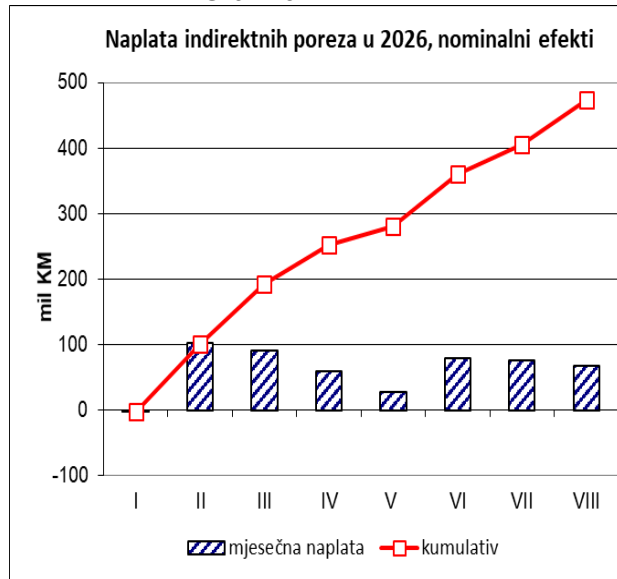
Broj
Број
Number **255/256**

septembar/oktobar – rujan/listopad – септембар/октобар 2026 – September/October 2026

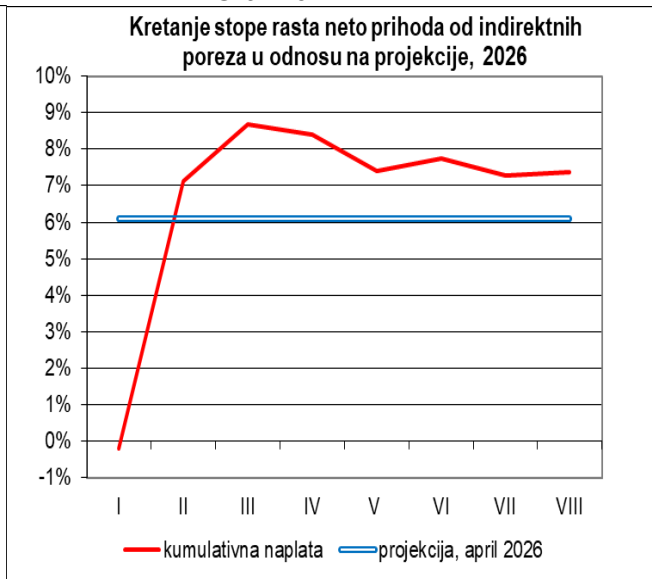
Uz ovaj dvobroj

Prema preliminarnom izvještaju UIO je u avgustu 2026.g. na JR naplatila 1,114 mlrd KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je bilo 77,9 mil KM više nego u istom mjesecu 2025. Budući da su isplate povrata bile veće za 9,7 mil KM neto naplata je, u konačnici, bila veća za 68,2 mil KM (Grafikon 1, "mjesečna naplata"), odnosno za 7,9%.

Grafikon 1

Grafikon 2

U periodu januar – avgust 2026. ostvaren je kumulativni neto suficit od 473,8 mil KM (Grafikon 1, "kumulativ"). Nakon maksimuma u prvom kvartalu od 8,7% stopa rasta kumulativne naplate je na nivou prvog polugodišta iznosila 7,7%. Stabilizacija naplate u prethodna dva mjeseca rezultirala je rastom od 7,4% za osam mjeseci 2026. (Grafikon 2, „kumulativna naplata“). To je, ujedno, 1,3 p.p. iznad projektirane stope rasta za 2026. (Grafikon 2, „projekcija april 2026“).

dr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja

Sadržaj:

Cijene, potrošnja i prihodi od derivata nafte u periodu januar – juni 2026. godine	2
Analiza prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju	9

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
lektor : Darija Komlenović, prof. Anglistike

Cijene, potrošnja i prihodi od derivata nafte u periodu januar – juni 2026. godine

(pripremila: Aleksandra Regoje, stručni savjetnik – makroekonomista)

Uvod

U ovom prilogu je analizirana potrošnja derivata nafte u prvom polugodištu 2026. godine. U Dijelu I je prikazano kretanje cijena: sirove nafte na svjetskom tržištu i dizel goriva na tržištu BiH. Dio II priloga prikazuje uvoz derivata nafte u BiH u odnosu na kretanje njihovih cijena na uvozu. U Dijelu III su analizirani prikupljeni neto prihodi na JR UIO po osnovu derivata nafte, a koji se odnose na akcize i putarinu.

Iako je potrošnja derivata nafte cjenovno neelastična, ogromne turbulencije cijena u proteklom periodu su zajedno sa kretanjima relevantnih makroekonomskih indikatora odredile potrošnju derivata nafte na tržištu BiH, a time i prikupljene prihode po osnovu akciza na derivate nafte i putarine koji imaju značajan udio u ukupnim prihodima od indirektnih poreza. Faktori koji određuju cijene derivata na tržištu BiH su prvenstveno cijene sirove nafte, a onda trgovačke marže i visina poreskih stopa.

I Cijene sirove nafte i kretanje cijena derivata nafte na tržištu BiH

Cijene sirove nafte

Rat na Bliskom istoku koji je započeo krajem februara 2026. godine uzrokovao je najveće poremećaje na tržištu sirove nafte zabilježene u posljednjim decenijama. Iranske blokade Hormuškog moreuza, ključnog puta za izvoz nafte s Bliskog istoka, donijele su ogromne udare na tržište energije. Hormuški moreuz predstavlja jedno od najvažnijih svjetskih naftnih grla. Ogromne količine nafte prolaze kroz moreuz, a ne postoji puno alternativnih mogućnosti za premještanje rute u uslovima njegovog zatvaranja. U 2024. godini protok nafte kroz Hormuški moreuz iznosio je u prosjeku 20 miliona barela dnevno, što predstavlja približno 20% globalne potrošnje naftnih tekućina.¹ Blokade prolaska kroz glavno usko grlo stvaraju značajna kašnjenja u snabdijevanju naftom i povećavaju transportne troškove, što utiče na cijene energije na globalnom nivou. Cijene sirove nafte u proteklom periodu snažno su varirale u zavisnosti od najava da li će Hormuški moreuz biti prohodan za tankere. Svaka blokada prijetila je eskalaciji cijena i globalnoj ekonomskoj stabilnosti.

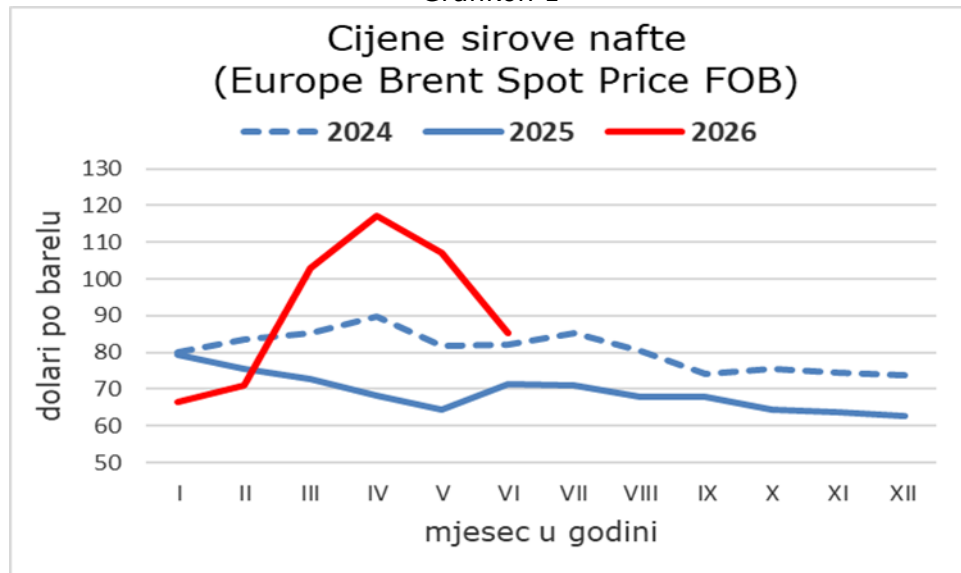
Na osnovu podataka Američke uprave za energetske informacije na Grafikonu 1 su prikazane prosječne mjesečne cijene sirove nafte tipa Brent² u periodu od početka 2024. godine do kraja mjeseca juna 2026. godine. Može se uočiti da su cijene snažno rasle od početka sukoba na Bliskom istoku. U martu je cijena sirove nafte tipa Brent dostigla iznos od 103,1 dolara po barelu, a u aprilu čak 117,3 dolara po barelu, što je najviša vrijednost od juna 2022. godine. Nakon maksimuma u aprilu, cijene su se počele polako spuštati. U maju su cijene sirove nafte iznosile 107,1 dolara po barelu. U mjesecu junu su cijene ponovo pale na dvocifrene cifre, iznoseći 85,4 dolara po barelu. Razlog je privremeni sporazum o prekidu vatre između SAD-a i Irana, koji je doveo do kratkotrajnog oporavka protoka nafte kroz Hormuški moreuz.³

¹ U.S. Energy Information Administration

² Europe Brent Spot Price FOB

³ The International Energy Agency (IEA), Oil Market Report - July 2026

Grafikon 1

Izvor: Prikaz autora na osnovu podataka U.S. Energy Information Administration, www.eia.gov

U Tabeli 1. prikazani su deskriptivni statistički podaci **mjesečnih prosjeka**⁴ cijena sirove nafte tipa Brent za period I-VI 2026 u poređenju sa istim periodima prethodnih deset godina. Ako se posmatraju podaci za prvo polugodište 2026. godine, može se uočiti da je prosjek mjesečnih cijena bio veći jedino u periodu I-VI 2022, kada su cijene kulminirale pod uticajem početka ratnih sukoba u Ukrajini. Ako posmatramo mjere varijabilnosti, može se zaključiti da su raspon, prosječno odstupanje i standardna devijacija mjesečnih prosjeka cijena sirove nafte daleko najviši u periodu I-VI 2026. godine u odnosu na iste periode prethodnih deset godina. Sa druge strane, koeficijent varijacije viši je za podatke o cijenama iz 2020. godine. Razlog su ogromne fluktuacije cijena u 2020. godini, u uslovima pandemije virusa korona, uz dosta nižu aritmetičku sredinu podataka, odnosno dosta niže cijene u 2020. u odnosu na one iz 2026. godine.

Tabela 1. Deskriptivni statistički podaci mjesečnih prosjeka cijena sirove nafte tipa Brent

Mjesečni prosjeci	prosjeak	prosje. odst.	st.dev.	koef. var. (%)	min	max	raspon
I-VI 2016	39,6	5,9	6,7	16,8	30,7	48,3	17,6
I-VI 2017	51,7	2,2	2,9	5,5	46,4	54,9	8,5
I-VI 2018	70,7	3,8	4,3	6,0	65,3	77,0	11,7
I-VI 2019	66,0	3,5	4,2	6,4	59,4	71,3	11,9
I-VI 2020	39,9	13,3	15,5	39,0	18,4	63,7	45,3
I-VI 2021	64,8	4,2	5,6	8,7	54,8	73,2	18,4
I-VI 2022	106,9	10,8	12,4	11,6	86,5	122,7	36,2
I-VI 2023	79,7	3,5	3,7	4,7	74,8	84,6	9,8
I-VI 2024	83,8	2,6	3,2	3,8	80,1	89,9	9,8
I-VI 2025	71,9	3,9	4,8	6,7	64,5	79,3	14,8
I-VI 2026	91,7	17,4	18,8	20,5	66,6	117,3	50,7

Izvor: Izračun autora na osnovu podataka U.S. Energy Information Administration, www.eia.gov

Slični zaključci mogu se izvući iz analize **dnevni podataka** o cijenama sirove nafte za period I-VI 2026. u poređenju sa istim periodima 2016-2025. Nakon maksimuma u 2022. godini, aritmetička

⁴ Sedmične, mjesečne i godišnje cijene EIA izračunava iz dnevni podataka uzimajući njihov neponderisani prosjek (EIA, Definitions, Sources and Explanatory Notes)

sredina dnevnih cijena sirove nafte za period I-VI 2026. godine najviša je od 2023. godine. Sa druge strane, maksimalna dnevna cijena u periodu I-VI 2026. ostvarena je 7. aprila a iznosila je visokih 138,2 dolara po barelu i ujedno je najviša u analiziranom periodu od 11 polugodišta, čak iznad maksimuma iz perioda visokih cijena u I-VI 2022. Prosječno odstupanje dnevnih cijena sirove nafte i njihova standardna devijacija ponovo su najviši u periodu I-VI 2026, a raspon između maksimalne i minimalne zabilježene cijene iznosi ogromnih 77,1 dolara po barelu.

Tabela 2. Deskriptivni statistički podaci dnevnih podataka cijena sirove nafte tipa Brent

dnevni podaci	prosjeak	prosj. odst.	st.dev.	koef. var. (%)	min	max	raspon
I-VI 2016	39,8	6,1	7,0	17,5	26,0	50,7	24,7
I-VI 2017	51,6	2,8	3,3	6,4	44,0	56,3	12,4
I-VI 2018	70,7	4,1	4,7	6,7	61,9	80,4	18,5
I-VI 2019	66,1	3,8	4,7	7,1	53,2	74,9	21,7
I-VI 2020	40,2	14,3	16,5	41,1	9,1	70,3	61,1
I-VI 2021	64,9	4,9	6,0	9,3	50,4	76,9	26,6
I-VI 2022	107,2	11,3	13,4	12,5	78,3	133,2	54,9
I-VI 2023	79,6	4,2	4,6	5,8	71,0	88,3	17,3
I-VI 2024	83,8	3,1	4,0	4,7	75,3	93,1	17,8
I-VI 2025	72,0	4,8	5,5	7,7	60,3	83,5	23,2
I-VI 2026	91,5	18,7	20,6	22,5	61,1	138,2	77,1

Izvor: Izračun autora na osnovu podataka U.S. Energy Information Administration, www.eia.gov

Zanimljivo je sagledati koliko su zapravo iznosili skokovi cijena sirove nafte na dnevnom nivou.⁵ U cijelom analiziranom periodu od 11 polugodišta, najveći dnevni skok cijena sirove nafte od visokih 11,4 dolara po barelu zabilježen je prvom polugodištu 2026. godine u uslovima eskalacije sukoba na Bliskom istoku i to 12. marta, sa 91 na 102,4 dolara po barelu. Koliko je značajan navedeni skok govori činjenica da se u analiziranim prvim polugodištima 2016-2021 maksimalni dnevni rast cijena kretao u rangu od 2,4 do 5,3 dolara po barelu. Osim toga, periodu od početka marta do početka juna 2026. godine zabilježeno je čak 15 dnevnih skokova cijena većih od 5 dolara po barelu.

Ako se posmatra razlika cijena sirove nafte u periodu od 7 radnih dana, najveći skok je zabilježen 8. marta 2022. godine (34,6 dolara po barelu). U periodu I-VI 2026. zabilježen je sljedeći po veličini skok u iznosu od 29,1 dolara po barelu i to 7. aprila 2026.

Tabela 3. Maksimalni skokovi cijena u periodu, dnevni i sedmodnevni

	I-VI 2016	I-VI 2017	I-VI 2018	I-VI 2019	I-VI 2020	I-VI 2021	I-VI 2022	I-VI 2023	I-VI 2024	I-VI 2025	I-VI 2026
<i>max: dp(x+1)-dp(x)</i>	3,6	2,4	3,4	3,7	5,3	3,7	8,9	6,6	3,0	5,2	11,4
<i>max: dp(x+7)-dp(x)</i>	7,1	5,2	7,1	5,6	9,6	6,2	34,6	12,1	7,2	12,0	29,1

Izvor: Izračun autora na osnovu podataka U.S. Energy Information Administration, www.eia

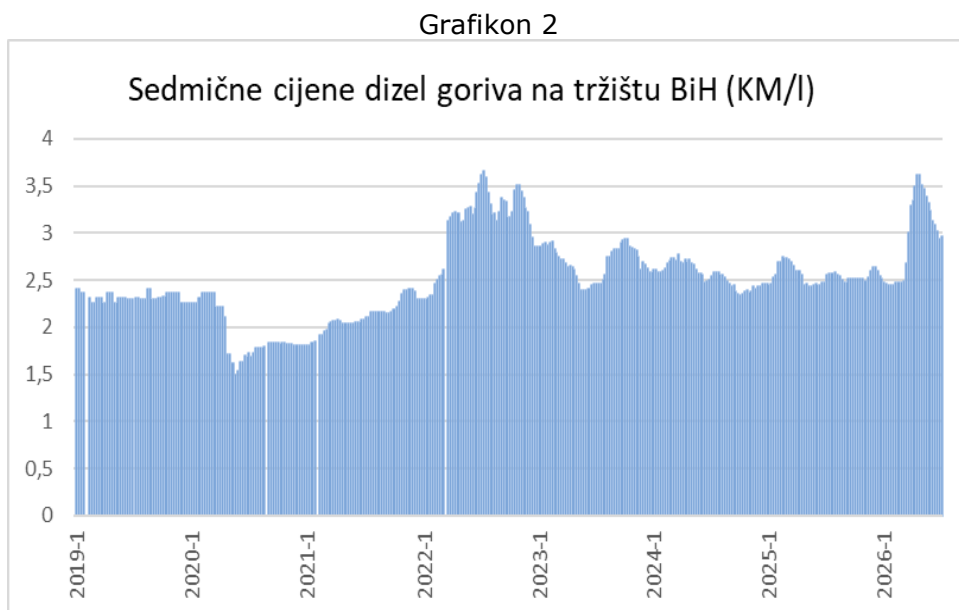
Legenda: *max: dp(x+1)-dp(x)* predstavlja maksimalni dnevni skok cijena, dok *max: dp(x+7)-dp(x)* predstavlja maksimalni sedmodnevni skok cijena u analiziranom periodu. Dnevni podaci odnose se na objavljene podatke za radne dane u godini, gdje vikendi i neradni dani nisu uključeni.

⁵ Dnevni podaci odnose se na objavljene podatke U.S. Energy Information Administration za radne dane u godini, gdje vikendi i neradni dani nisu uključeni.

Cijene dizel goriva na tržištu BiH

Grafikon 2. prikazuje sedmične cijene dizel goriva⁶ u BiH u periodu od 2019. do kraja prvog polugodišta 2026. godine, koje uglavnom prate dinamiku cijena sirove nafte. Nakon perioda izrazito stabilnih cijena u 2019. godini, cijene dizel goriva na tržištu BiH snažno su pale u proljeće 2020. godine, kao posljedica pandemije virusa korona. U 21. sedmici 2020. godine cijena dizel goriva iznosila je svega 1,5 KM/l. Od 22. sedmice 2020. godine cijene dizel goriva bilježe stabilan trend rasta, koji je zadržan kroz čitavu 2021. godinu. Na kraju 2021. godine prosječna sedmična cijena dizel goriva iznosila je 2,3 KM/l. Dešavanja u Ukrajini uticala su na intenziviranje trenda rasta cijena u 2022. godini. Prosječne cijene dizel goriva dostigle su svoj maksimum od visokih 3,7 KM/l u 28. sedmici 2022. godine. Nakon toga uslijedio je trend pada cijena dizel goriva sve do 21. sedmice 2023. godine kada su iznosile 2,4 KM/l. Slijedi ponovo trend rasta cijena dizel goriva do 41. sedmice 2023. godine (2,9 KM/l), pa onda, sa blažim izuzecima, ponovo trend pada sve do oktobra 2024. godine kada su se prosječne sedmične cijene kretale između 2,35-2,40 KM/l. Nakon toga, ponovo je došlo do trenda rasta cijena sve do 7. sedmice 2025. godine kada su cijene dizel goriva iznosile 2,7 KM/l, dok su u daljem toku 2025. godine blago varirale, da bi na kraju 2025. godine iznosile 2,5 KM/l.

U 2026. godini ponovo je nastupio šok na tržištu derivata BiH zbog sukoba na Bliskom istoku. Prosječne sedmične cijene dizel goriva na tržištu BiH su bile stabilne sve do kraja 10. sedmice 2026. godine (8. mart) na nivou 2,5 KM/l, a onda je nastupio njihov nagli rast. Do kraja 16. sedmice (19. april) dostigle su iznos od visokih 3,6 KM/l.⁷ Nakon toga su postepeno opadale i u 27. sedmici (kraj prvog polugodišta 2026. godine) iznosile 3 KM/l.

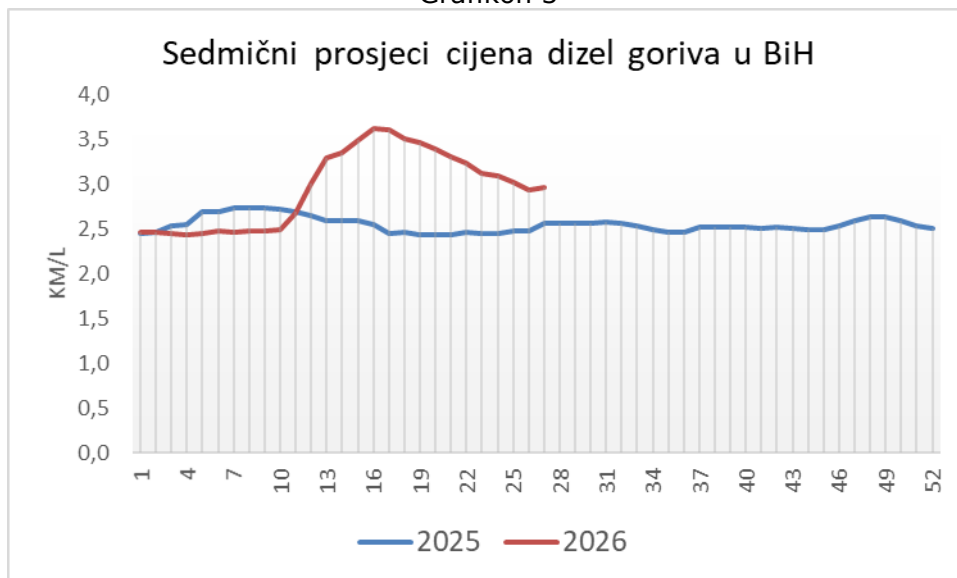

Izvor: Prikaz autora na osnovu International Road Transport Union-a preuzetih sa web stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

⁶ Prikazani su samo podaci za dizel gorivo jer je nakon 19. sedmice 2022. godine prekinuto izvještavanje o cijenama za goriva 95 BMB i 98 BMB na web stranici Vanjskotrgovinske komore BiH sa podacima International Road Transport Union-a.

⁷ 0,04 KM po litru ispod zabilježenog maksimuma izračunatog u na nivou cijele 2022. godine

Grafikon 3

Izvor: Prikaz autora na osnovu International Road Transport Union-a preuzetih sa web stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

Ako se posmatraju mjere disperzije (prosječno odstupanje, standardna devijacija, koeficijent varijacije i raspon) sedmičnih prosjeka cijena dizel goriva na tržištu BiH za period I-VI 2026 u poređenju sa istim periodima prethodnih sedam godina (Tabela 4), mogu se izvući slični zaključci kao u slučaju varijabilnosti cijena sirove nafte. Po jačini fluktuacija, prvo polugodište 2026. godine može se „takmičiti“ sa godinom izbijanja virusa korona (2020) i rata u Ukrajini (2022), dok su cijene u ostalim posmatranim periodima bile relativno stabilne.

Tabela 4. Deskriptivni stat. podaci sedmičnih podataka cijena dizel goriva na tržištu BiH

	I-VI 2019	I-VI 2020	I-VI 2021	I-VI 2022	I-VI 2023	I-VI 2024	I-VI 2025	I-VI 2026
prosjeak (nepond.)	2,3	2,0	2,0	2,9	2,7	2,6	2,6	3,0
prosj. odst.	0,0	0,3	0,1	0,4	0,2	0,1	0,1	0,4
st.dev.	0,0	0,3	0,1	0,4	0,2	0,1	0,1	0,4
koef. var. (%)	1,9	16,0	4,6	14,5	7,0	3,0	4,2	14,4
min	2,3	1,5	1,8	2,3	2,4	2,5	2,4	2,4
max	2,4	2,4	2,1	3,6	2,9	2,8	2,7	3,6
raspon	0,2	0,9	0,3	1,3	0,5	0,3	0,3	1,2

Izvor: Izračun autora na osnovu International Road Transport Union-a preuzetih sa web stranice Vanjskotrgovinske komore BiH

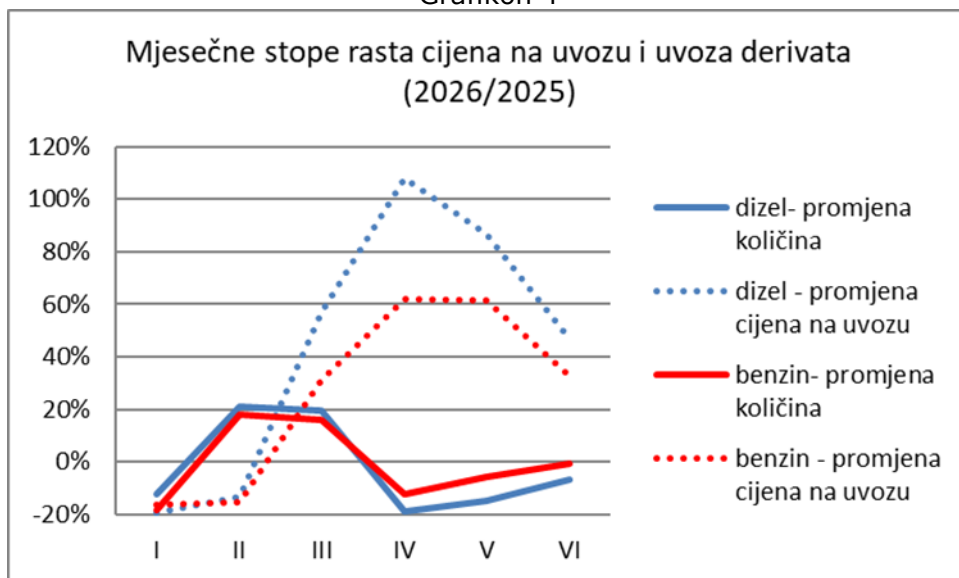
II Cijene na uvozu i uvoz derivata nafte u BiH

U periodu I-VI 2026. godine, uvoz svih derivata nafte u BiH iznosio je 900 mil litara i niži je za 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po vrstama derivata, uvoz dizel goriva je niži za 3%, benzina za 1,5%, dok je uvoz svih ostalih derivata zajedno (lož ulje, kerozin, LPG) bio niži za 6,9% u odnosu na prethodnu godinu.

S obzirom na veliki rast cijena derivata na uvozu počev od marta 2026. godine, zanimljivo je pogledati i mjesečnu dinamiku cijena na uvozu i uvoza derivata unutar prvog polugodišta 2026. godine (Grafikon 4). U mjesecu januaru cijene na uvozu u BiH bile su ispod prošlogodišnjih za oba derivata, dizel i benzin, a padao je i njihov uvoz u BiH u litrima. U februaru su cijene derivata na

uvozu takođe bile ispod prošlogodišnjih, a stope rasta njihovog uvoza u litrima bile su pozitivne. U martu su cijene na uvozu naglo porasle u odnosu na prethodnu godinu, posebno za dizel gorivo (preko 50% u odnosu na isti mjesec prethodne godine). Suprotno zakonu tražnje, uvoz derivata nafte u BiH u martu je takođe porastao (dizel gorivo +19,3%; benzin +16,3%), kao odgovor distributera na neizvjesnosti i stalni rast cijena sirove nafte na svjetskim berzama. U mjesecu aprilu su cijene na uvozu eskalirale, i to dizel goriva preko 100% a benzina preko 60%, u odnosu na april 2025. Uvoz derivata u tom mjesecu je počeo snažno opadati. Pad uvoza dizel goriva iznosio je 18,7%, a pad uvoza benzina 12,4%. U maju je nastavljen trend visokih stopa rasta cijena na uvozu, dok je uvoz dizel goriva padao je po stopi 14,5%, a uvoz benzina po stopi 5,5%. Iako i dalje izrazito visoke, u junu 2026. su skoro prepolovljene stope rasta cijena dizel goriva i benzina na uvozu u odnosu na stope rasta u mjesecu maju iste godine. U odnosu na isti mjesec prethodne godine, u junu 2026. je zabilježen pad uvoza dizel goriva od 6,6%, dok je kod uvoza benzina ostvaren pad od svega 0,8%.

Grafikon 4

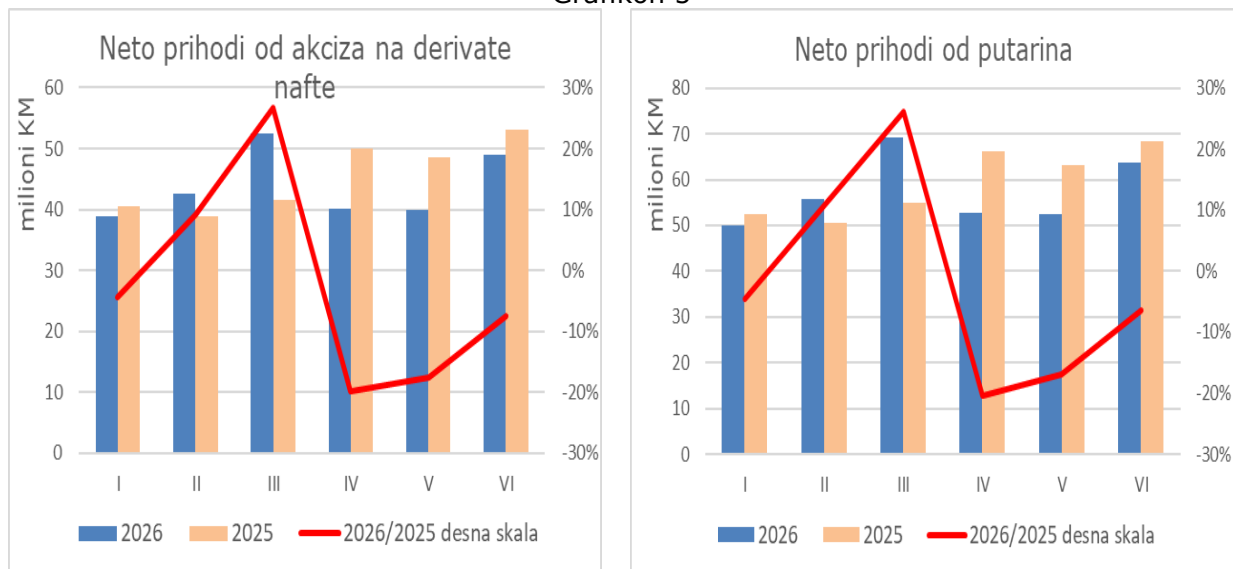

Izvor: Izračun autora na osnovu podataka UIO

III Prikupljeni neto prihodi na JR UIO po osnovu derivata nafte

U prvom polugodištu 2026. godine prikupljeno je 3,4% manje neto prihoda od akciza na derivate nafte i putarine zajedno nego u istom periodu prethodne godine. Prikupljeni neto prihodi po osnovu akciza na derivate nafte i putarine zajedno iznosili su 606,9 mil KM. Neto prihodi od putarine iznosili su 344 mil KM i bili su za 3,2% niži nego u istom periodu prethodne godine. Neto prihodi od akciza na derivate nafte u prvom polugodištu 2026. godine iznosili su 263 mil KM, a njihova stopa rasta u odnosu na isti period 2025. godine bila je negativna iznosila je -3,5%.

Grafikon 5

Izvor: Izračun autora na osnovu podataka UIO

Mjesečne stope rasta neto prihoda su snažno varirale, i to kod prihoda od akciza na derivate nafte od -19,9% (april) do +26,7% (mart), a kod prihoda od putarina u sličnom rasponu od -20,4% do +26,1%. Primjećuje se gotovo identičan obrazac kretanja mjesečnih prihoda od akciza i putarine, gdje su najviše stope rasta (YoY) zabilježene u mjesecu martu, u uslovima gomilanja zaliha distributera nakon početka sukoba na Bliskom istoku.

Zaključci

- Rat na Bliskom istoku koji je započeo krajem februara 2026. godine i blokade Hormuškog moreuza doveli su do poremećaja na tržištu sirove nafte i ogromnih fluktuacija cijena, kako na dnevnom, tako i na sedmičnom i mjesečnom nivou.
- Cijene sirove nafte tipa Brent prekoračile su 100 dolara po barelu u martu 2026. godine i zadržale se na trocifrenom nivou do mjeseca maja. U mjesecu junu, privremeni sporazum o prekidu vatre između SAD-a i Irana doveo do kratkotrajnog oporavka protoka nafte kroz Hormuški moreuz i spuštanja cijene sirove nafte po barelu na dvocifrene nivoe.
- Prosječne sedmične cijene dizel goriva na tržištu BiH su bile stabilne sve do početka marta 2026. godine na nivou oko 2,5 KM/l. Onda je nastupio nagli rast. Do sredine aprila dostigle su iznos od oko 3,6 KM/l, a nakon toga su postepeno opadale i na kraju prvog polugodišta iznosile oko 3 KM/l.
- U periodu I-VI 2026. godine, uvoz svih derivata nafte pao je za 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po vrstama derivata, uvoz dizel goriva bio je niži za 3%, benzina za 1,5%, dok je uvoz svih ostalih derivata zajedno bio niži za 6,9% u odnosu na isti period prethodne godine.
- U prvom polugodištu 2026. godine prikupljeno je 3,4% manje neto prihoda od akciza na derivate nafte i putarine zajedno nego u istom periodu prethodne godine. Neto prihodi od putarine bili su za 3,2% niži nego u istom periodu prethodne godine, dok su neto prihodi od akciza na derivate nafte opali za 3,5%.

Analiza prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju

(piše: Mirjana Popović, stručni savjetnik - makroekonomista)

Uvod

Akcize na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju (u daljem tekstu: akcize na alkoholna pića) predstavljaju relativno mali, ali kontinuiran segment sistema indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i stabilan izvor javnih prihoda. Osim fiskalne funkcije, oporezivanje ovih proizvoda ima i širi društveni značaj, budući da akcizna politika istovremeno predstavlja instrument porezne politike i jedan od mehanizama za ograničavanje potrošnje proizvoda koji mogu imati negativne posljedice po javno zdravlje.

Kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića odražava promjene u prometu i potrošnji ovih proizvoda, ali i dinamiku uvoza, domaće proizvodnje i naplate akciznih obaveza. Ono je uslovljeno brojnim ekonomskim i tržišnim faktorima, među kojima se posebno izdvajaju kretanja lične potrošnje, turistička aktivnost, sezonske oscilacije potražnje, struktura tržišta, kao i odnos između domaće proizvodnje i uvoza. Analiza ovih prihoda omogućava sagledavanje dinamike tržišta alkoholnih pića i predstavlja indikator za praćenje kretanja u segmentu indirektnih poreza.

Cilj analize je sagledavanje kretanja prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju u BiH kroz godišnju, kvartalnu i mjesečnu dinamiku naplate, s posebnim osvrtom na razlike između prihoda ostvarenih od domaćih i uvoznih proizvoda. Posebna pažnja posvećena je identifikaciji trendova, sezonskih obrazaca i promjena u strukturi naplate, kako bi se omogućilo kvalitetnije razumijevanje faktora koji utiču na kretanje ovog segmenta akciznih prihoda.

Metodologija analize

Analiza predstavlja nastavak prethodno objavljenih analiza prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju u BiH⁸ i zasnovana je na administrativnim podacima Uprave za indirektno oporezivanje o naplaćenim prihodima od akciza. Posmatrani podaci obuhvataju ukupne prihode od akciza na alkoholna pića, kao i prihode ostvarene po osnovu domaćih i uvoznih proizvoda.

Radi obezbjeđenja uporedivosti podataka i identifikacije aktuelnih trendova, analizom je obuhvaćen period od 2021. godine nadalje. Iz analize je isključena 2020. godina, koju su obilježili značajni poremećaji privrednih aktivnosti, međunarodne trgovine i potrošnje usljed pandemije COVID-19, što bi moglo uticati na uporedivost rezultata i interpretaciju trendova.

Za potrebe analize korištene su metode deskriptivne statistike i analize vremenskih serija. Kretanja prihoda posmatrana su na godišnjem, kvartalnom i mjesečnom nivou, pri čemu su stope rasta izračunate u odnosu na isti period prethodne godine. Kod godišnje analize korišteno je poređenje sa prethodnom godinom, dok su kod kvartalne i mjesečne analize stope rasta izračunate u odnosu na isti period prethodne godine. Takav pristup omogućava identifikaciju trendova u naplati, procjenu intenziteta promjena i uočavanje sezonskih obrazaca karakterističnih za promet alkoholnih pića.

Analiza je provedena kroz tri vremenska nivoa posmatranja:

⁸ O politici oporezivanja alkoholnih pića i naplati prihoda od akciza na alkoholna pića više u: Popović, M. (2022). "Analiza naplate prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju"; OMA bilten br. 209/210.

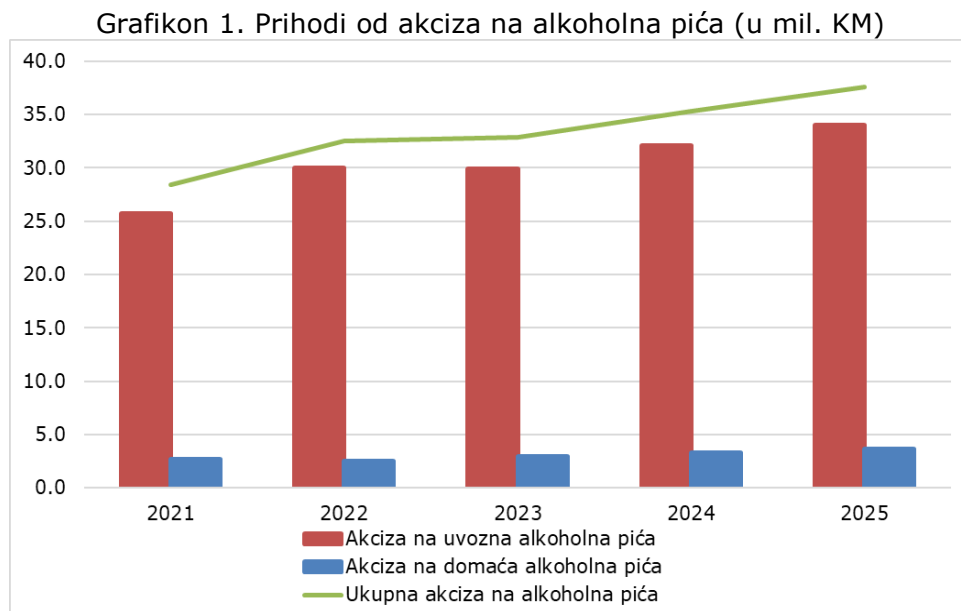
O kretanjima naplate ovih prihoda i tekućim trendovima više u analizama: Popović M. (2023, 2024 i 2025), OMA bilten br. 219/220, 231/232, 243/244

- I. *Godišnja analiza obuhvata period 2021–2025.⁹ godine i uključuje pregled ukupne naplate prihoda od akciza na alkoholna pića, prihoda od akciza na domaća i uvozna alkoholna pića, kao i godišnjih stopa rasta za period 2022–2025. godine.*
- II. *Kvartalna analiza obuhvata period od prvog kvartala 2021. do drugog kvartala 2026.¹⁰ godine i uključuje pregled ukupne naplate prihoda od akciza na alkoholna pića, prihoda od akciza na domaća i uvozne proizvode, te kvartalnih stopa rasta za period od prvog kvartala 2022. do drugog kvartala 2026. godine.*
- III. *Mjesečna analiza obuhvata period od januara 2021. do juna 2026.¹¹ godine i uključuje pregled mjesečne naplate ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića, prihoda od akciza na domaća i uvozne proizvode, kao i mjesečnih stopa rasta za period januar 2022. – juni 2026. godine.*

Rezultati analize prikazani su kroz apsolutne vrijednosti naplaćenih prihoda, stope rasta i strukturne pokazatelje, s ciljem pružanja sveobuhvatnog pregleda kretanja prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju te identifikacije ključnih trendova u ovom segmentu indirektnog oporezivanja u BiH.

1. Godišnje kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića

Kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića odražava nivo potrošnje alkoholnih proizvoda, ali i strukturu tržišta sa aspekta porijekla proizvoda, odnosno odnosa između uvoznih i domaćih alkoholnih pića. **Grafikonom 1 prikazano je kretanje godišnje naplate prihoda od akciza na alkoholna pića u periodu 2021–2025. godine, izraženo u milionima KM.** Pored ukupne naplate, prikazana je i struktura prihoda prema porijeklu alkoholnih pića, odnosno posebno su prikazani prihodi od akciza na uvozna i domaća alkoholna pića.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U posmatranom periodu uočava se **uzlazni trend ukupne naplate prihoda od akciza na alkoholna pića**, uz rast prihoda u gotovo svim godinama. Istovremeno, grafikon pokazuje

⁹ Posljednji raspoloživi godišnji podaci

¹⁰ Posljednji raspoloživi kvartalni podaci

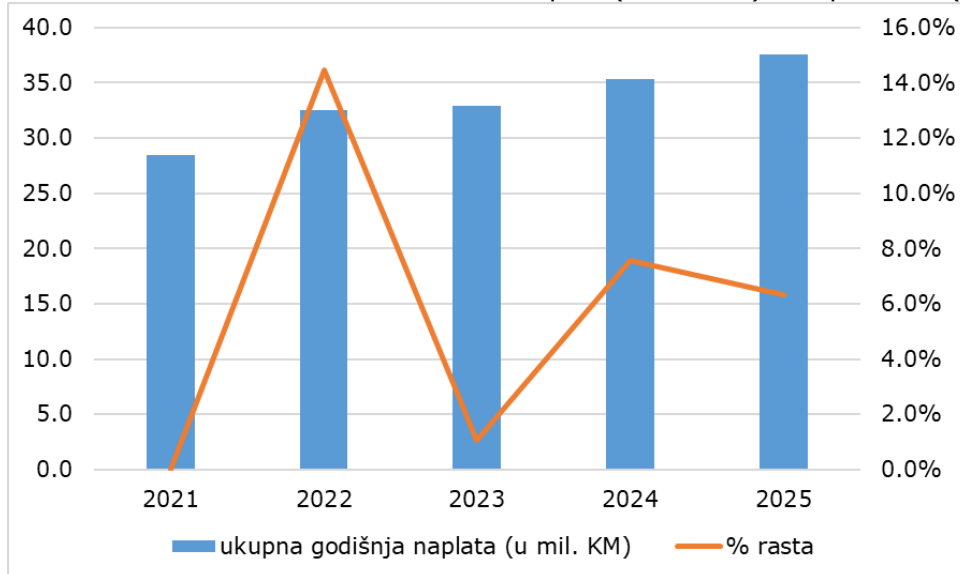
¹¹ Posljednji raspoloživi mjesečni podaci

izraženu dominaciju prihoda od akciza na **uvozna alkoholna pića**, dok su prihodi od domaćih alkoholnih pića znatno manjeg obima. Iako se tokom perioda uočava postepeno povećanje naplate akciza na domaća alkoholna pića, struktura ukupnih prihoda ostaje relativno stabilna, sa dominantnim učešćem uvoznih proizvoda.

1.1. Godišnje kretanje ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića

Grafikonom 2 prikazana je godišnja naplata ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića za period 2021–2025. godine, izražena u milionima KM (lijeva vertikalna osa), kao i godišnja stopa rasta ovih prihoda za period 2022–2025. godine (desna vertikalna osa).

Grafikon 2. Prihodi od akciza na alkoholna pića (u mil. KM) i stopa rasta (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

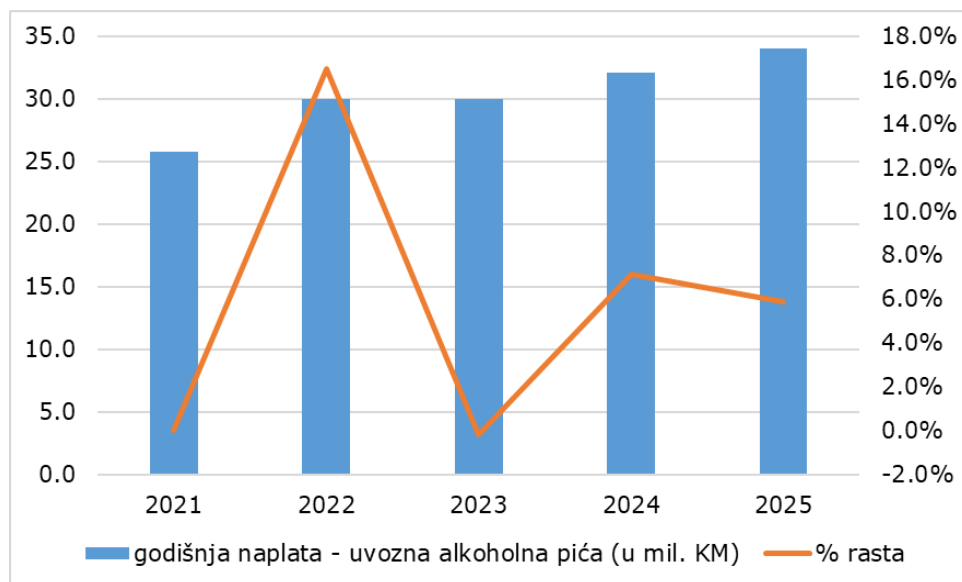
U 2022. godini zabilježen je **najveći rast prihoda od akciza na alkoholna pića u posmatranom periodu, od 14,4% u odnosu na prethodnu godinu**. Ovako izražen rast može se povezati sa oporavkom potrošnje nakon pandemije COVID-19, odnosno postepenim normalizovanjem rada ugostiteljskih objekata i povećanom potrošnjom alkoholnih proizvoda. U 2023. godini rast prihoda bio je znatno umjereniji i iznosio je **1,1%**, što ukazuje na stabilizaciju naplate nakon snažnog povećanja u prethodnoj godini. U 2024. godini ponovo je zabilježeno **izraženije povećanje naplate od 7,6%**, čime je nastavljen uzlazni trend ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića. U 2025. godini prihodi su nastavili rasti, uz godišnju stopu rasta od **6,3%**, čime je zadržan pozitivan trend naplate i ostvaren najviši nivo naplate prihoda od akciza na alkoholna pića u posmatranom periodu.

Posmatrano u cjelini, kretanje ovih prihoda u periodu 2021–2025. godine karakteriše rastući trend, ali uz promjenjivu dinamiku, pri čemu je nakon izrazitog povećanja u 2022. godini uslijedilo usporavanje rasta u 2023., a zatim ponovno ubrzanje u 2024. i 2025. godini.

1.2. Godišnje kretanje prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića

Grafikonom 3 prikazana je godišnja naplata prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića za period 2021–2025. godine, izražena u milionima KM (lijeva vertikalna osa) i godišnja stopa rasta ovih prihoda u periodu 2022–2025. godine (desna vertikalna osa).

Grafikon 3. Prihodi od akciza na uvozna alkoholna pića (u mil. KM) i stopa rasta (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U posmatranom periodu naplata prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića bilježi pretežno rastući trend, uz kratkotrajnu stagnaciju u 2023. godini. U 2022. godini zabilježen je izražen rast prihoda od 16,5% u odnosu na prethodnu godinu, što predstavlja i najveću godišnju stopu rasta u posmatranom periodu. Ovakvo kretanje vremenski se podudara sa periodom oporavka privredne aktivnosti i potrošnje nakon pandemije, uz istovremeni rast uvozne komponente naplate.

Tokom 2023. godine došlo je do blagog pada od 0,2%, što ukazuje na relativnu stabilizaciju naplate ovih prihoda, uz moguće prilagođavanje obima uvoza i potrošnje. Već u 2024. godini ponovo je ostvaren rast od 7,1%, čemu su mogli doprinijeti povećana potražnja i promjene u strukturi potrošnje alkoholnih pića.

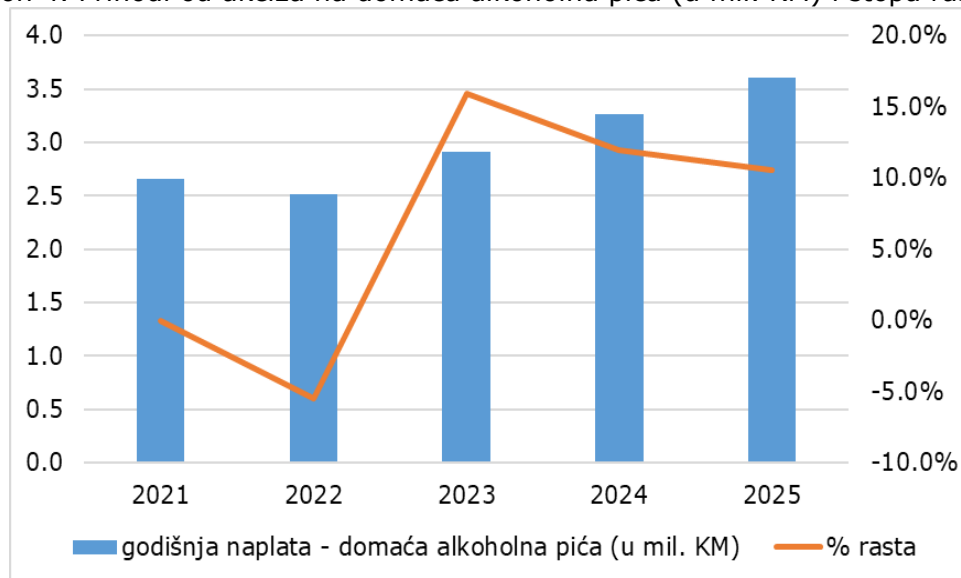
Pozitivan trend nastavljen je i u 2025. godini, kada je naplata povećana za 5,9% u odnosu na 2024. godinu. Iako je stopa rasta bila nešto niža nego u prethodnoj godini, nastavak rasta doveo je do toga da su u 2025. godini prihodi od akciza na uvozna alkoholna pića dostigli najviši nivo u posmatranom periodu.

Ukupno posmatrano, kretanje ovih prihoda od 2021. do 2025. godine karakteriše izražen rast u 2022. godini, gotovo potpuna stagnacija u 2023. godini, nakon čega slijede dvije uzastopne godine rasta i dostizanje najvišeg nivoa naplate u 2025. godini.

1.3. Godišnje kretanje prihoda od akciza na domaća alkoholna pića

Grafikonom 4 prikazana je godišnja naplata prihoda od akciza na domaća alkoholna pića za period 2021-2025. godine, izražena u milionima KM (lijeva vertikalna osa) i godišnja stopa rasta ovih prihoda u periodu 2022-2025. godine (desna vertikalna osa).

Grafikon 4. Prihodi od akciza na domaća alkoholna pića (u mil. KM) i stopa rasta (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Godišnja naplata prihoda od akciza na domaća alkoholna pića u posmatranom periodu pokazuje promjenjivo kretanje, sa izraženim oscilacijama u stopama godišnjeg rasta. U 2022. godini zabilježen je pad od 5,5% u odnosu na prethodnu godinu, što može ukazivati na smanjenje domaće proizvodnje i potrošnje alkoholnih pića, odnosno promjene u potrošačkim navikama.

U 2023. godini dolazi do značajnog preokreta, kada je ostvaren rast od 15,9%, što predstavlja najveću godišnju stopu rasta prihoda u posmatranom periodu. Ovakvo kretanje može biti povezano sa povećanjem proizvodnje i potrošnje domaćih alkoholnih pića, kao i intenziviranjem naplate akciza.

Pozitivan trend nastavljen je i u 2024. godini, kada su prihodi povećani za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu. Iako je stopa rasta bila nešto niža nego u 2023. godini, nastavak dvocifrenog rasta ukazuje na zadržavanje pozitivne dinamike naplate ovih prihoda.

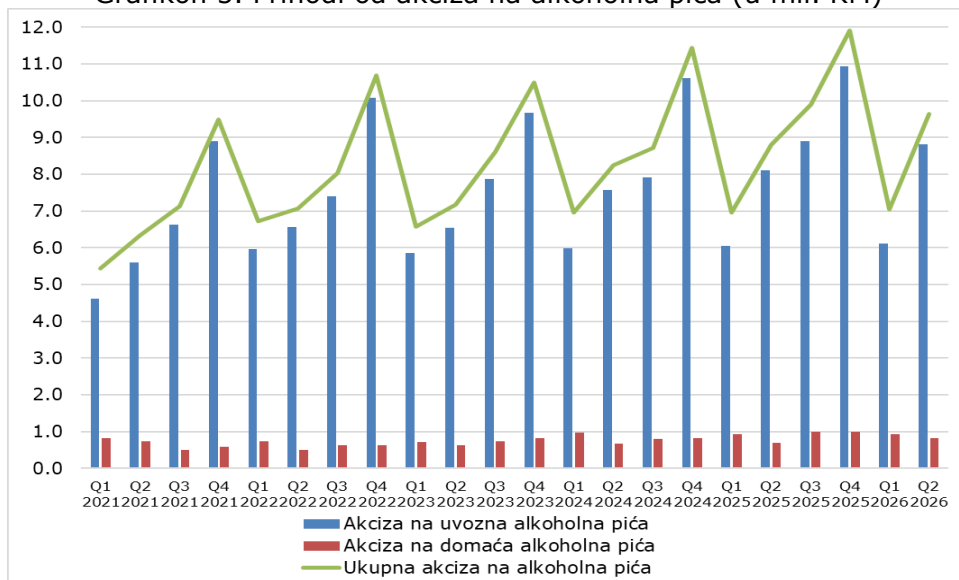
U 2025. godini ostvaren je rast od 10,6% u odnosu na 2024. godinu čime je nastavljen kontinuitet rasta treću godinu zaredom, a prihodi od akciza na domaća alkoholna pića dostigli su najviši nivo u posmatranom periodu.

Sveobuhvatno, nakon pada u 2022. godini, prihodi od akciza na domaća alkoholna pića bilježe snažan oporavak i kontinuiran rast tokom 2023–2025. godine, pri čemu su sve tri godine ostvarene dvocifrene stope rasta.

2. Kvartalno kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića

Grafikonom 5 prikazana je kvartalna dinamika kretanja naplate ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića, prihoda od akciza na uvezna i domaća alkoholna pića za period od prvog kvartala (Q1) 2021. godine do drugog kvartala (Q2) 2026. godine, izražena u milionima KM.

Grafikon 5. Prihodi od akciza na alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

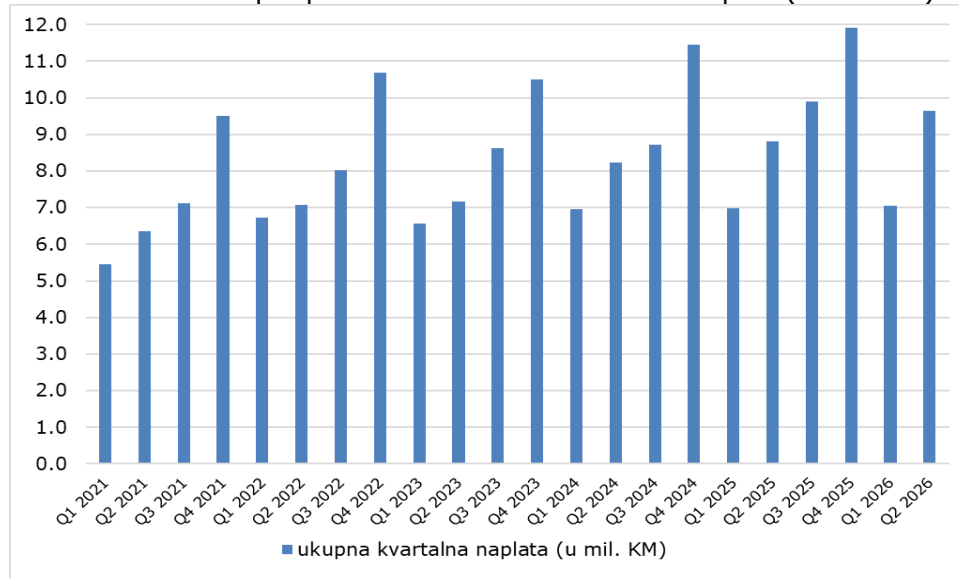
Kod ukupnih prihoda i posebno kod uvozne komponente uočava se izražen sezonski obrazac. U ukupnoj naplati prihoda od akciza na alkoholna pića dominiraju akcize na uvezna alkoholna pića, čije kvartalno kretanje u velikoj mjeri određuje dinamiku ukupnih prihoda. Kod ove kategorije uočavaju se najviši nivoi naplate u četvrtim kvartalima, nakon kojih slijedi smanjenje u prvom kvartalu naredne godine, uz ponovno povećanje tokom drugog i trećeg kvartala.

Prihodi od akciza na domaća alkoholna pića znatno su manji u odnosu na prihode od uvoznih alkoholnih pića i pokazuju izraženije kvartalne oscilacije, bez stabilnog sezonskog obrasca koji bi se ponavljao iz godine u godinu. Najviši nivoi naplate domaće komponente ostvaruju se u različitim kvartalima, što ukazuje da njeno kretanje nije određeno istim sezonskim obrascem koji je izražen kod uvoznih alkoholnih pića. Istovremeno, kroz posmatrani period uočava se postepeno povećavanje nivoa naplate, posebno kod uvoznih alkoholnih pića.

2.1. Kvartalno kretanje ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića

Grafikonom 6 prikazana je kvartalna naplata ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića za period Q1 2021–Q2 2026. godine, izražena u milionima KM.

Grafikon 6. Ukupni prihodi od akciza na alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

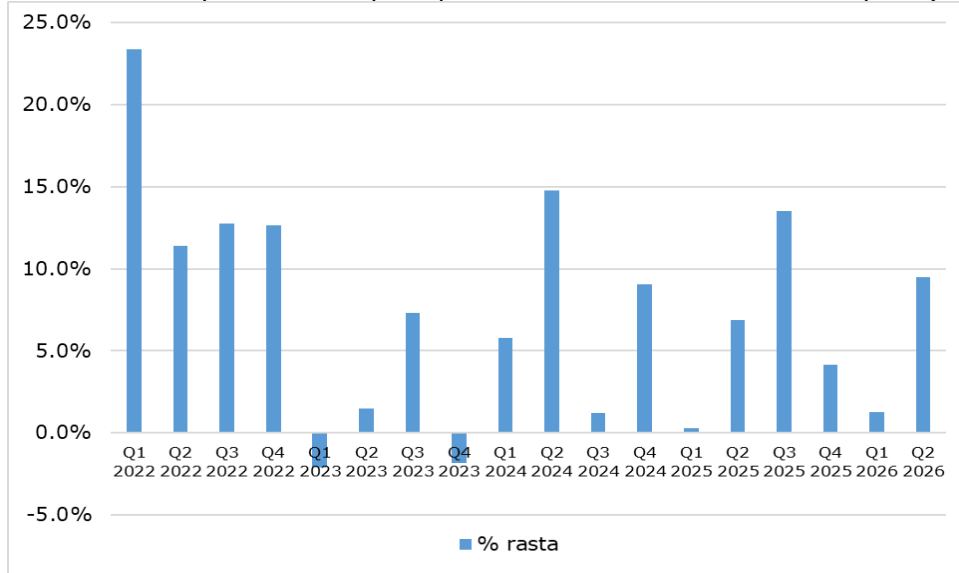
Iz grafikona je vidljivo da se tokom posmatranog perioda ispoljava izražen sezonski obrazac kretanja prihoda, koji se ponavlja iz godine u godinu. Najniža naplata uglavnom se ostvaruje u prvom kvartalu, nakon čega slijedi povećanje u drugom i trećem kvartalu, dok se najviši nivo prihoda u pravilu ostvaruje u četvrtom kvartalu. Ovakva dinamika ukazuje na veću koncentraciju potrošnje alkoholnih pića u završnom dijelu godine, odnosno na izražen sezonski karakter naplate akciza.

Istovremeno, uočava se da se sezonski vrhovi naplate kroz posmatrani period postepeno pomjeraju na viši nivo, što ukazuje na rastuću osnovu naplate uz zadržavanje karakterističnog sezonskog obrasca. Nakon pada u prvom kvartalu, prihodi se tokom drugog i trećeg kvartala ponovo povećavaju, da bi u četvrtom kvartalu dostigli najviši nivo. Ovakvo kretanje posebno je izraženo u posljednjim godinama posmatranog perioda.

Posmatrano u cjelini, kvartalna dinamika potvrđuje da sezonalnost predstavlja jedno od ključnih obilježja naplate prihoda od akciza na alkoholna pića. Istovremeno, rast nivoa naplate u većem dijelu posmatranog perioda ukazuje da se, pored sezonskih oscilacija, formira i uzlazni trend ukupnih prihoda, pri čemu je najviši nivo naplate ostvaren na kraju 2025. godine. Podaci za prvu polovinu 2026. godine za sada ukazuju na nastavak relativno visokog nivoa naplate, uz zadržavanje uobičajene sezonske dinamike.

Grafikonom 7 prikazana je kvartalna stopa rasta ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića za period Q1 2022–Q2 2026. godine.

Grafikon 7. Stopa rasta ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Kvartalno kretanje stope rasta prihoda od akciza na alkoholna pića pokazuje izražene oscilacije između pojedinih kvartala, što ukazuje na promjenjivu dinamiku naplate tokom posmatranog perioda. Najveća stopa rasta zabilježena je u Q1 2022. godine i iznosila je 23,4%, nakon čega su tokom iste godine ostvarene relativno visoke stope rasta u svim kvartalima. Ovakva dinamika ukazuje na posebno snažan rast naplate u 2022. godini u odnosu na odgovarajuće kvartale prethodne godine.

U narednom periodu stope rasta postaju promjenjivije. Nakon visokih stopa u 2022. godini, u Q1 2023. godine zabilježen je pad od 2,1%, dok je pad od 1,9% registrovan i u Q4 2023. godine. U ostalim kvartalima 2023. godine ostvarene su pozitivne, ali uglavnom umjerene stope rasta. Već tokom 2024. godine ponovo su zabilježena izraženija povećanja, pri čemu je posebno izdvojen rast od 14,8% u Q2, dok je u Q3 rast bio znatno umjereniji.

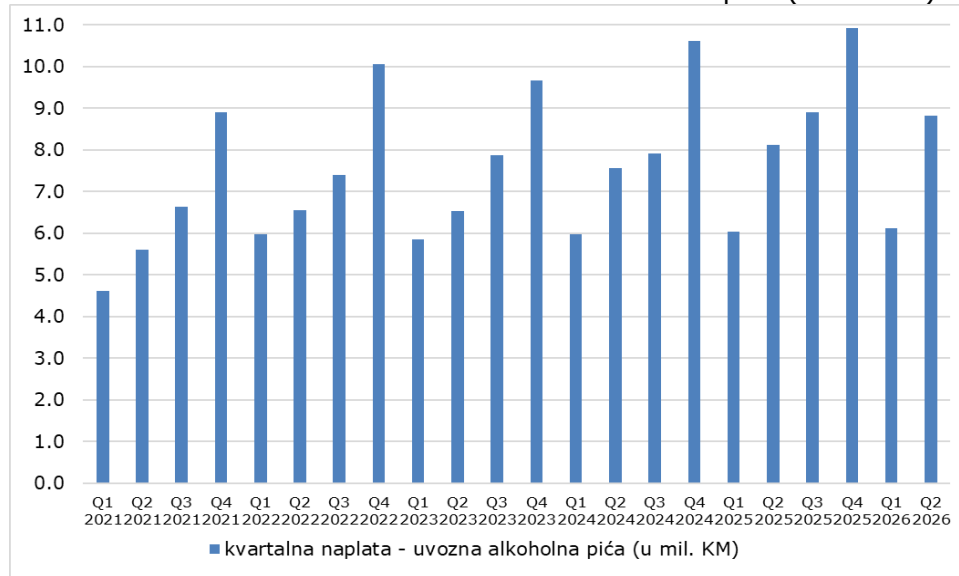
Pozitivna dinamika nastavljena je i tokom 2025. godine, uz posebno izražen rast od 13,5% u Q3, nakon čega je u Q4 ostvarena nešto umjerenija stopa rasta. U prvoj polovini 2026. godine prihodi su takođe nastavili rasti, pri čemu je u Q2 zabilježeno povećanje od 9,5% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Nakon izrazito snažnog rasta tokom 2022. godine, kvartalne stope rasta u narednim godinama pokazuju smireniju i promjenjiviju dinamiku, uz smjenjivanje pozitivnih i negativnih stopa. Istovremeno, smjena perioda ubrzanja i usporavanja rasta potvrđuje da se kretanje prihoda, pored sezonskih obrazaca, odvija pod uticajem promjena u potrošnji, uvozu i domaćoj proizvodnji alkoholnih pića, kao i baznih efekata iz prethodnih perioda.

2.2. Kvartalno kretanje prihoda od akciza na uvezna alkoholna pića

Grafikonom 8 prikazana je kvartalna naplata prihoda od akciza na uvezna alkoholna pića za period Q1 2021–Q2 2026. godine, izražena u milionima KM.

Grafikon 8. Prihodi od akciza na uvozna alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Kvartalna naplata prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića pokazuje izražen sezonski obrazac, sa najnižim nivoima naplate uglavnom u prvim kvartalima, nakon čega slijedi postepeno povećanje tokom drugog i trećeg kvartala i dostizanje najviših vrijednosti u četvrtom kvartalu. Ovakav obrazac prisutan je tokom cijelog posmatranog perioda, pri čemu se sezonski vrhovi naplate kroz godine uglavnom pomjeraju na viši nivo.

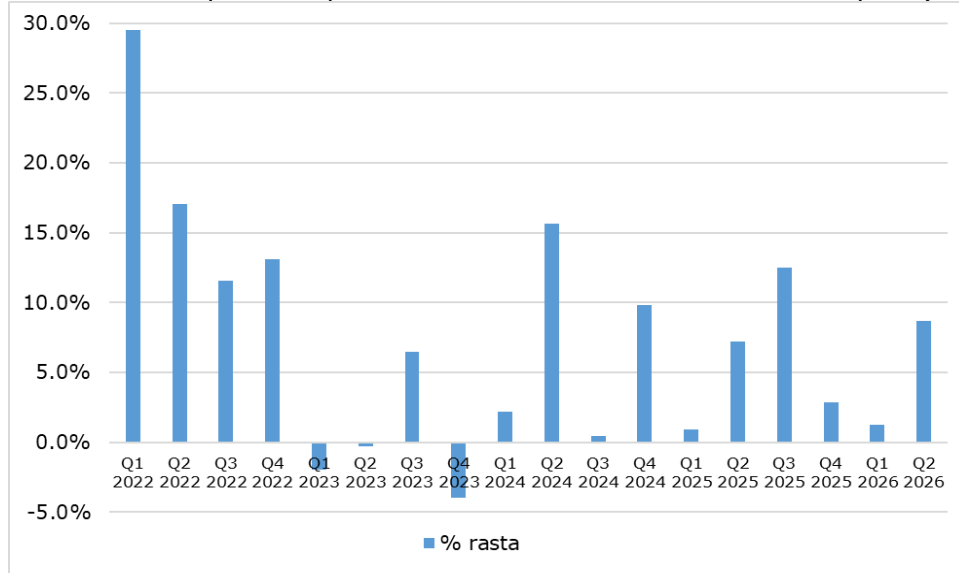
Najviši nivo kvartalne naplate u posmatranom periodu ostvaren je u Q4 2025. godine. Istovremeno, uočava se da su i nivoi naplate u drugim i trećim kvartalima posljednjih godina viši u odnosu na početak posmatranog perioda, uz zadržavanje izražene sezonalnosti.

S obzirom na dominantan udio uvoznih alkoholnih pića u ukupnim prihodima od akciza na alkoholna pića, njihovo kvartalno kretanje u velikoj mjeri određuje i dinamiku ukupne naplate. Zbog toga su sezonske oscilacije kod uvoznih alkoholnih pića gotovo u potpunosti prenesene na ukupne prihode, pri čemu se posebno izdvajaju povećane vrijednosti naplate u završnom dijelu godine.

Posmatrano u cjelini, kretanje prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića karakterišu izražena sezonalnost i postepeno povećavanje nivoa naplate, uz najviše vrijednosti koncentrisane u četvrtim kvartalima. Ovakva dinamika potvrđuje značaj uvoznih alkoholnih pića za ukupnu naplatu akciza na alkoholna pića i predstavlja osnovu za razumijevanje ukupnih kvartalnih kretanja prihoda u posmatranom periodu.

Grafikonom 9 prikazana je kvartalna stopa rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića za period Q1 2022–Q2 2026. godine.

Grafikon 9. Stopa rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Kretanje kvartalnih stopa rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića pokazuje izražene oscilacije tokom posmatranog perioda. Najveći rast zabilježen je u Q1 2022. godine, kada je naplata povećana za 29,5% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Visoke stope rasta zabilježene su i u ostalim kvartalima 2022. godine, čime je ova godina izdvojena kao period posebno snažne dinamike naplate u odnosu na 2021. godinu.

Tokom 2023. godine došlo je do značajnog usporavanja rasta. U Q1 naplata je smanjena za 1,7%, dok je u Q2 zadržana približno na nivou istog kvartala prethodne godine. Nakon umjerenog rasta u Q3, u Q4 je ponovo zabilježen pad od 3,8%. Ovakva kretanja predstavljaju period relativne stabilizacije nakon snažnog rasta ostvarenog tokom prethodne godine.

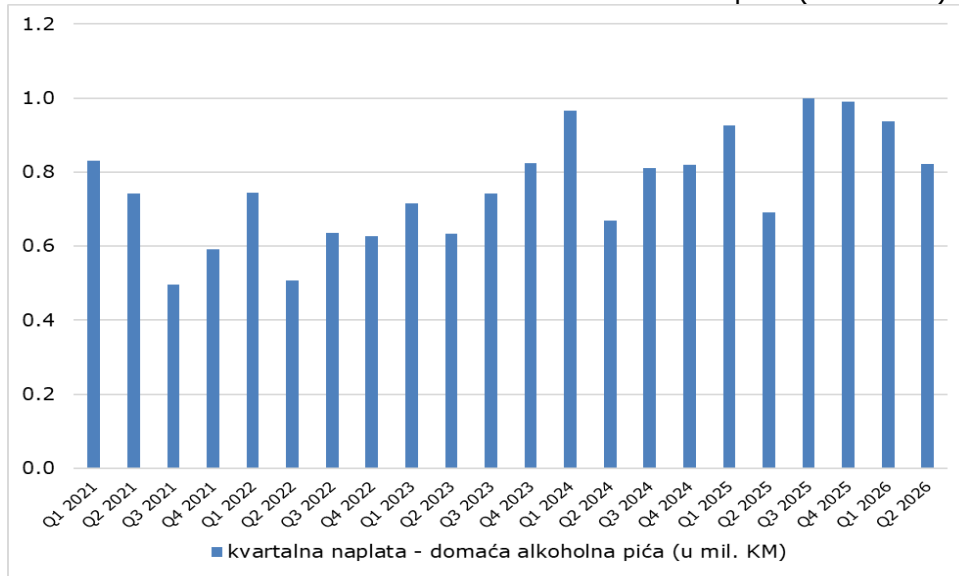
U 2024. godini dinamika rasta ponovo je ojačala, pri čemu je posebno izraženo povećanje ostvareno u Q2, sa stopom rasta od 15,7%, dok su pozitivne stope zabilježene i u ostalim kvartalima. Pozitivan trend nastavljen je i tokom 2025. godine, kada su prihodi rasli u svim kvartalima, uz najizraženiji rast u Q3 od 12,5%. U prvoj polovini 2026. godine rast je nastavljen, pri čemu je nakon skromnog povećanja u Q1, u Q2 ostvarena stopa rasta od 8,7%.

Posmatrano u cjelini, kvartalne stope rasta ukazuju na snažan oporavak i ubrzanje naplate u 2022. godini, nakon čega slijedi period usporavanja i stabilizacije u 2023. godini, a zatim ponovno jačanje rasta tokom 2024. i 2025. godine. Iako su stope rasta oscilirale između pojedinih kvartala, u novijem periodu preovladavaju pozitivne stope, što ukazuje na nastavak pozitivne dinamike naplate ovih prihoda.

2.3. Kvartalno kretanje prihoda od akciza na domaća alkoholna pića

Grafikonom 10 prikazana je kvartalna naplata prihoda od akciza na domaća alkoholna pića za period Q1 2021–Q2 2026. godine, izražena u milionima KM.

Grafikon 10. Prihodi od akciza na domaća alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

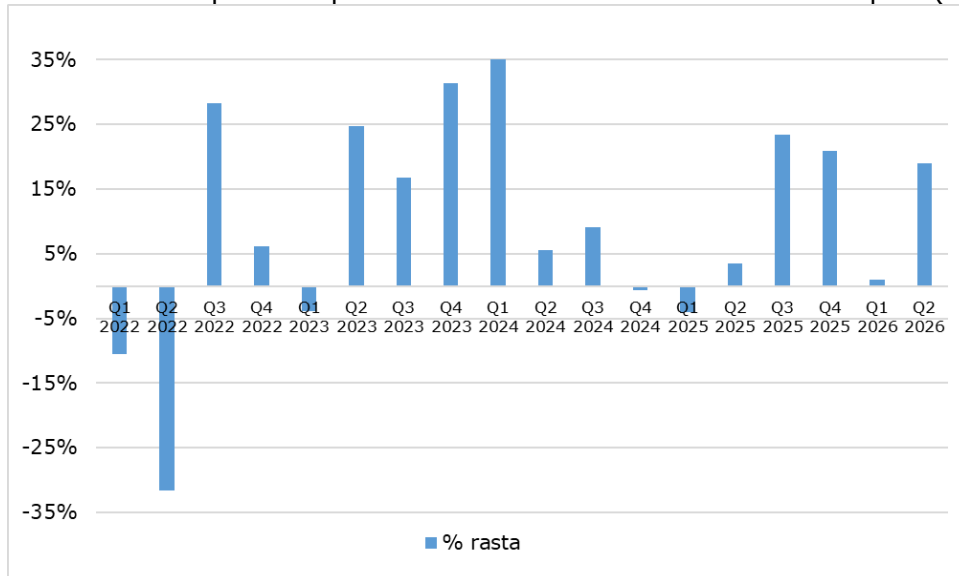
Kvartalna naplata prihoda od akciza na domaća alkoholna pića pokazuje promjenljiva kretanja tokom posmatranog perioda, bez jasno izraženog sezonskog obrasca. U početnim godinama prisutne su izraženije oscilacije između kvartala, dok se od 2023. godine uočava postepeno povećanje nivoa naplate, uz povremena odstupanja.

Posebno izražen rast vidljiv je u Q1 2024. i drugoj polovini 2025. godine, kada se naplata u većem broju kvartala zadržava na višem nivou u odnosu na raniji period. U prvoj polovini 2026. godine dolazi do određenog smanjenja, ali naplata i dalje ostaje relativno visoka u odnosu na ranije godine.

Kretanje kvartalne naplate ukazuje na postepeno jačanje prihoda od akciza na domaća alkoholna pića u posljednjim godinama, ali uz i dalje prisutne kvartalne oscilacije. Na ovakva kretanja mogu uticati promjene u domaćoj proizvodnji i potrošnji, strukturi i dostupnosti ponude, cjenovnoj konkurentnosti domaćih proizvoda u odnosu na uvozna pića, kao i dinamici naplate akciznih obaveza.

Grafikonom 11 prikazana je kvartalna stopa rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića za period Q1 2022–Q2 2026. godine.

Grafikon 11. Stopa rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Kvartalne stope rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića pokazuju izražene oscilacije tokom posmatranog perioda, naročito u prvim godinama. U 2022. godini kretanja su bila posebno promjenljiva, od pada prihoda od 10,6% u prvom kvartalu i čak 31,7% u drugom kvartalu, do snažnog rasta od 28,3% u trećem kvartalu i usporavanja rasta u Q4.

Tokom 2023. godine dinamika je nešto stabilnija, ali su i dalje prisutne značajne kvartalne promjene. Nakon blagog pada u prvom kvartalu, u drugom i trećem kvartalu ostvarene su stope rasta od 24,7% i 16,7%, dok je u četvrtom kvartalu rast dodatno ubrzan na 31,4%.

Najviša kvartalna stopa rasta u cijelom posmatranom periodu zabilježena je u prvom kvartalu 2024. godine, kada je dostigla 35,0%. Nakon toga dolazi do usporavanja rasta, a u Q4 2024. i Q1 2025. godine i do prelaska u negativne stope, nakon čega se rast ponovo ubrzava. Od drugog kvartala 2025. godine ponovo dolazi do ubrzavanja rasta, koji u trećem kvartalu dostiže povećanje od 23,4%, a u četvrtom kvartalu 20,8%. U prvoj polovini 2026. godine rast se usporava, uz gotovo stagnantan nivo u prvom kvartalu, dok je u drugom kvartalu ponovo zabilježena relativno visoka stopa rasta od 19,0%.

Posmatrano u cjelini, kretanje stopa rasta ukazuje na izrazitu kvartalnu volatilnost prihoda od akciza na domaća alkoholna pića, bez stabilnog sezonskog obrasca. Ipak, nakon oscilacija karakterističnih za početak perioda, uočava se tendencija češćeg ostvarivanja pozitivnih stopa rasta i višeg nivoa naplate u periodu od 2024–2026. godine, što ukazuje na povoljniju dinamiku naplate u posljednjim godinama.

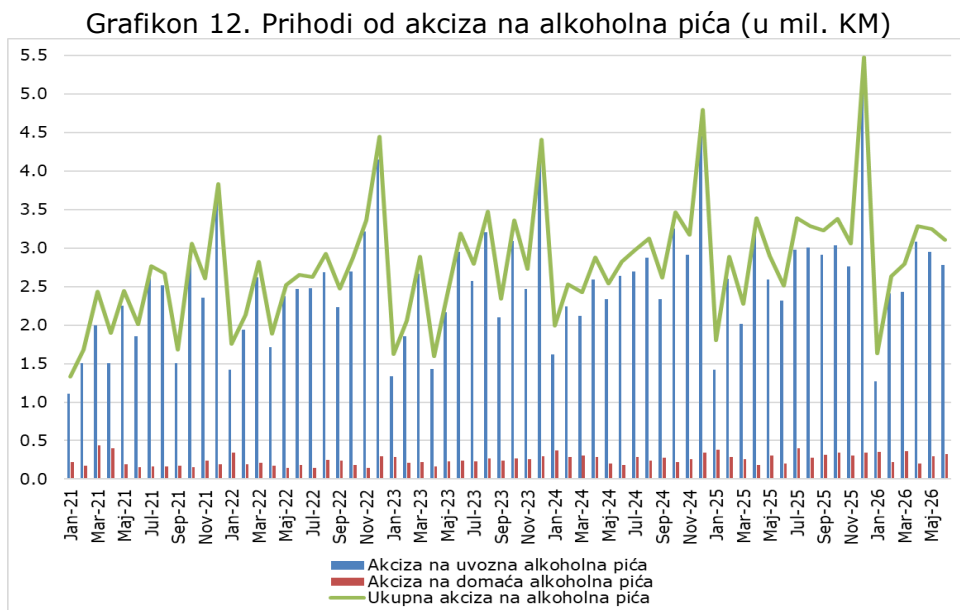
3. Mjesečno kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića

Mjesečna dinamika naplate prihoda od akciza na alkoholna pića prikazana je za period od januara 2021. do juna 2026. godine. Mjesečni prikaz omogućava detaljniji uvid u kretanje ovih prihoda i prepoznavanje kratkoročnih promjena i oscilacija koje se na godišnjem i kvartalnom nivou mogu izgubiti.

Na mjesečno kretanje ovih prihoda utiče veći broj faktora, uključujući sezonske obrasce potrošnje, promjene cijena i inflaciona kretanja, promjene u kupovnoj moći stanovništva, kao i promjene u obimu i strukturi domaće i uvozne potrošnje alkoholnih pića. Ovakav prikaz omogućava

sagledavanje intenziteta i kontinuiteta promjena naplate, kao i identifikovanje mjeseci sa izraženim odstupanjima u odnosu na uobičajena kretanja.

Grafikonom 12 prikazano je mjesečno kretanje ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića i prihoda od akciza na uvozna i domaća alkoholna pića za period januar 2021. - juni 2026. godine, izraženo u milionima KM.

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Mjesečno kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića pokazuje izraženu promjenljivost tokom posmatranog perioda, pri čemu ukupna naplata uglavnom prati kretanje prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića. Prihodi od uvoznih alkoholnih pića imaju dominantno učešće u ukupnoj naplati i u velikoj mjeri određuju njenu ukupnu dinamiku, dok su prihodi od domaćih alkoholnih pića znatno manjeg obima, ali pokazuju izraženije oscilacije na mjesečnom nivou.

Kod ukupnih prihoda uočavaju se povremeni nagli skokovi, praćeni padovima u narednim mjesecima, što ukazuje na izraženu mjesečnu volatilnost naplate. Iako su oscilacije prisutne tokom cijelog posmatranog perioda, u drugoj polovini perioda uočava se nešto viši nivo ukupne naplate u odnosu na početne godine.

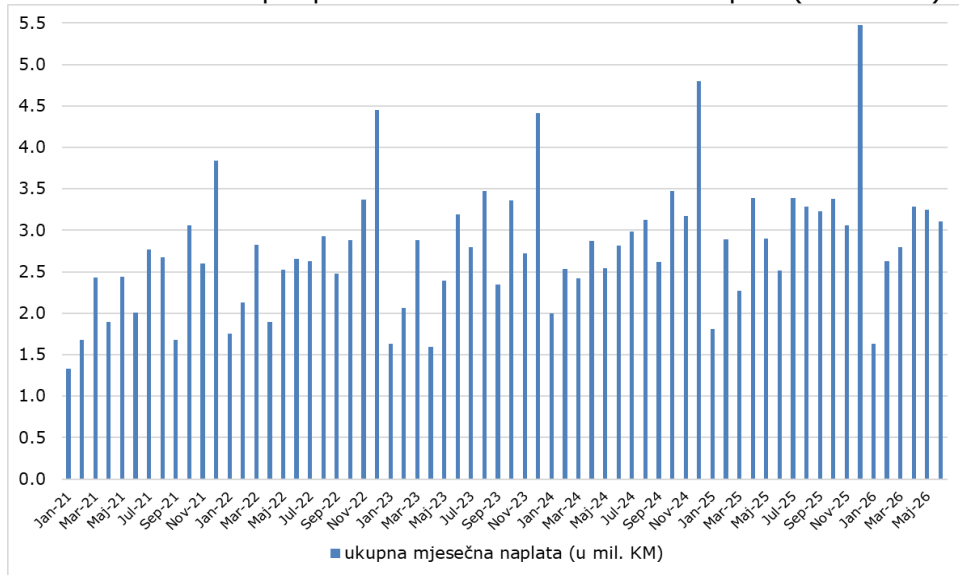
Kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića pokazuje i određene sezonske karakteristike, sa izraženijim povećanjem naplate u pojedinim mjesecima, naročito tokom ljetnih i prednovogodišnjih perioda, dok su u pojedinim početnim mjesecima godine prisutna niža ostvarenja. Međutim, sezonski obrazac nije potpuno ujednačen iz godine u godinu, jer na mjesečnu dinamiku utiču i drugi faktori, uključujući promjene u potrošnji, cijene, kupovna moć stanovništva, struktura ponude, kao i dinamika uvoza i domaće proizvodnje alkoholnih pića.

Mjesečna dinamika potvrđuje dominantan značaj prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića za ukupnu naplatu, dok domaća alkoholna pića imaju znatno manji doprinos ukupnim prihodima i izraženije mjesečne oscilacije.

3.1. Mjesečno kretanje ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića

Grafikonom 13 prikazana je mjesečna naplata ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića za period januar 2021. – juni 2026. godine, izražena u milionima KM.

Grafikon 13. Ukupni prihodi od akciza na alkoholna pića (u mil. KM)

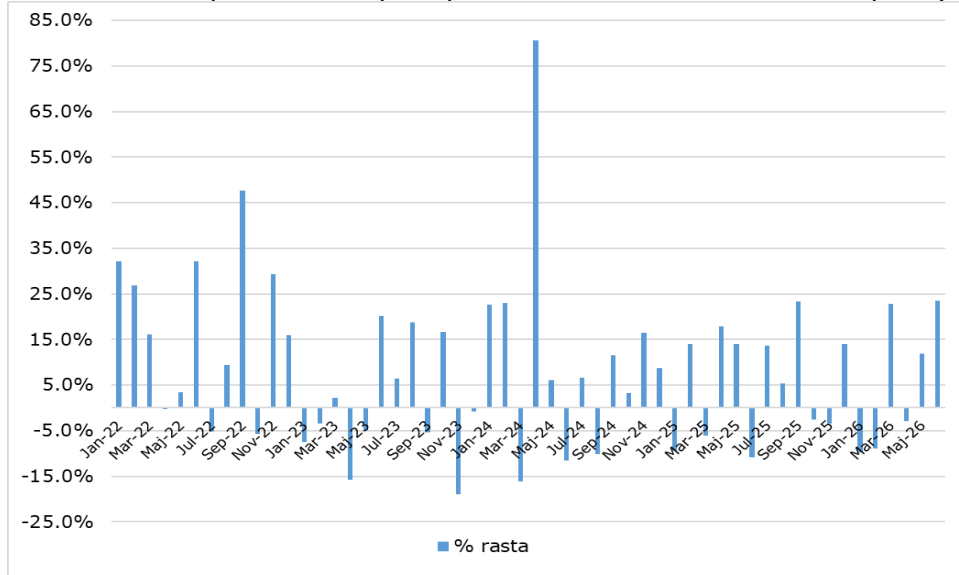
Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Posmatrana dinamika ukazuje na izražene oscilacije u naplati tokom godine, uz prisutnu sezonsku komponentu. U većini godina niži nivoi naplate bilježe se na početku godine, nakon čega slijedi postepeno povećanje i izraženija dinamika tokom sredine i druge polovine godine. Uočavaju se periodi intenzivnijeg rasta naplate, naročito tokom ljetnih i jesenjih mjeseci, dok su najslabija ostvarenja uglavnom karakteristična za početak godine. Pored sezonskih kretanja, prisutne su i povremene izraženije mjesečne oscilacije, odnosno odstupanja od uobičajenog obrasca. U završnim mjesecima pojedinih godina naplata je posebno izražena, što može ukazivati na pojačanu potrošnju alkoholnih pića u periodu praznika, kao i na dinamiku realizacije poreznih obaveza.

Posmatrano kroz cijeli period, uočava se tendencija postepenog pomjeranja mjesečnih ostvarenja na viši nivo, uz zadržavanje karakterističnih sezonskih oscilacija. Posebno izražena kolebanja prisutna su u posljednjim mjesecima posmatranog perioda, kada se smjenjuju mjeseci sa relativno visokim i nižim nivoima naplate.

Grafikonom 14 prikazana je mjesečna stopa rasta ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića za period januar 2022. – juni 2026. godine, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Grafikon 14. Stopa rasta ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

U analiziranom periodu mjesečna naplata prihoda od akciza na alkoholna pića pokazuje izražene oscilacije, uz povremeno vrlo visoke stope rasta u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Najveći rast ukupnih mjesečnih prihoda zabilježen je u aprilu 2024. godine, kada je naplata bila veća za 80,6% u odnosu na april prethodne godine. Ovako izraženo povećanje predstavlja značajno odstupanje od uobičajene mjesečne dinamike i može se povezati sa specifičnom dinamikom prijavljivanja i izmirivanja obaveza u tom mjesecu. Značajno povećanje evidentirano je takođe u septembru 2022. godine, kada je naplata bila veća za 47,6% u odnosu na septembar 2021. godine.

Tokom 2025. godine dinamika naplate bila je većim dijelom pozitivna u odnosu na iste mjesec prethodne godine. Najizraženije povećanje ostvareno je u septembru, kada je naplata bila veća za 23,2%. Istovremeno, negativna kretanja u pojedinim mjesecima bila su umjerena i nisu značajnije uticala na ukupnu pozitivnu dinamiku naplate tokom godine.

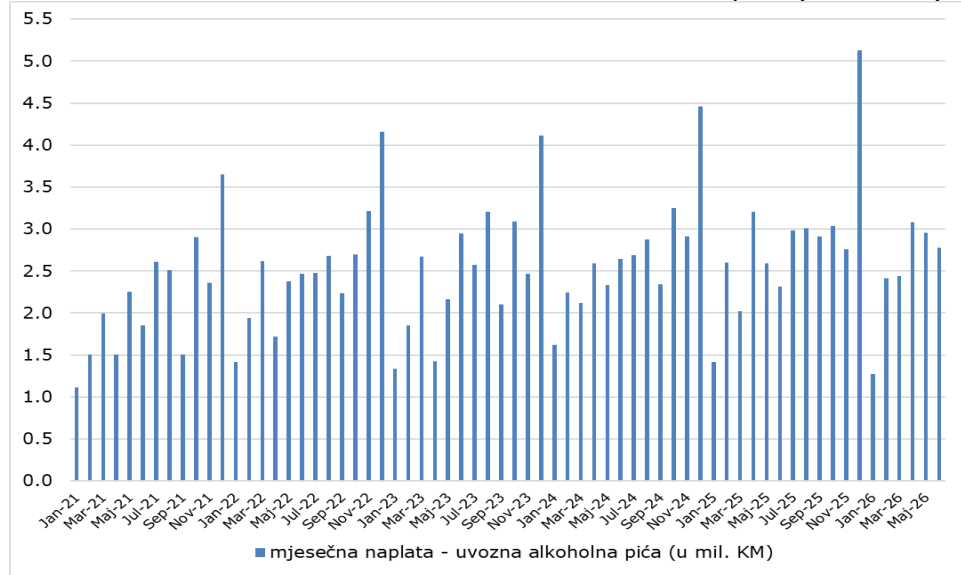
U prvih šest mjeseci 2026. godine kretanje naplate bilo je neujednačeno. U januaru i februaru evidentirano je smanjenje prihoda u odnosu na iste mjesec 2025. godine, dok je u martu zabilježen nešto veći rast. Nakon ponovnog smanjenja u aprilu, pozitivna dinamika nastavljena je u maju i junu.

Posmatrano u cjelini, mjesečna dinamika ukazuje na relativno promjenjivo kretanje prihoda od akciza na alkoholna pića, pri čemu se periodi rasta smjenjuju sa povremenim padovima. Pored uobičajene sezonske komponente, na mjesečna ostvarenja mogu uticati i promjene u dinamici nabavke i potrošnje, kao i vremenski raspored prijavljivanja i uplate akciza, zbog čega pojedinačni mjesečni podaci mogu značajnije odstupati od kretanja u prethodnoj godini.

3.2. Mjesečno kretanje prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića

Grafikonom 15 prikazano je mjesečno kretanje naplate prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića za period januar 2021. – juni 2026. godine, izraženo u milionima KM.

Grafikon 15. Prihodi od akciza na uvozna alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Mjesečna naplata pokazuje izražene oscilacije tokom cijelog posmatranog perioda, pri čemu je jasno uočljiv ponavljajući sezonski obrazac. Niži nivoi naplate uglavnom su karakteristični za početak godine, posebno januar, dok se intenzivnija naplata ostvaruje tokom ljetnih mjeseci, kao i u završnom dijelu godine.

Tokom većeg dijela posmatranog perioda uočava se tendencija povećanja naplate u periodu od proljeća prema ljetnim mjesecima, uz izraženija ostvarenja tokom jula i avgusta. Nakon toga, naplata u pojedinim mjesecima može oscilirati, ali se ponovo povećava krajem godine, pri čemu se decembar izdvaja kao mjesec sa izrazito visokim nivoom naplate. Ovakva kretanja ukazuju na značajnu sezonsku komponentu u naplati akciza na uvozna alkoholna pića.

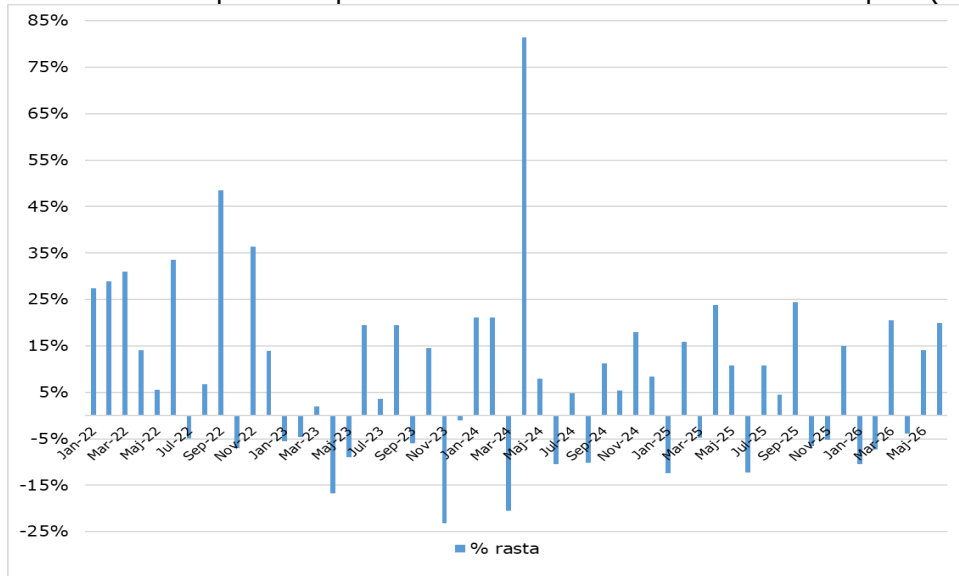
U novijem dijelu posmatranog perioda uočava se zadržavanje navedenog obrasca, ali i viši nivoi mjesečne naplate u odnosu na početak posmatranog perioda. Posebno se izdvaja decembar 2025. godine, kada je ostvarena najviša mjesečna naplata u cijelom analiziranom periodu. Visoka ostvarenja bilježe se i tokom pojedinih ljetnih mjeseci, što dodatno potvrđuje izraženu sezonalnost potrošnje i uvoza alkoholnih pića.

U prvoj polovini 2026. godine naplata je bila promjenjiva. Početak 2026. godine obilježilo je smanjenje naplate u odnosu na visok nivo ostvaren u decembru prethodne godine. Do kraja posmatranog perioda mjesečna ostvarenja ponovo su dostigla relativno visok nivo, što ukazuje na nastavak oscilatorne, ali pretežno sezonski uslovljene dinamike.

Mjesečna naplata akciza na uvozna alkoholna pića pokazuje sličan sezonski obrazac kao i ukupna naplata prihoda od akciza na alkoholna pića. Imajući u vidu značajan udio uvoznih alkoholnih pića u ukupnoj naplati akciza na ovu grupu proizvoda, njihova mjesečna dinamika u velikoj mjeri određuje ukupna sezonska kretanja. Posebno izražena ostvarenja u ljetnim mjesecima i decembru ukazuju na povezanost naplate sa sezonskim povećanjem potrošnje, dok niža naplata na početku godine predstavlja karakterističan obrazac koji se ponavlja tokom većeg dijela posmatranog perioda.

Grafikonom 16 prikazana je mjesečna stopa rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića za period januar 2022. – juni 2026. godine, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Grafikon 16. Stopa rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

S obzirom na to da uvozna alkoholna pića predstavljaju dominantan izvor prihoda od akciza na alkoholna pića, kretanje njihovih mjesečnih stopa rasta u značajnoj mjeri određuje ukupnu dinamiku akciza na ovu grupu proizvoda. U posmatranom periodu evidentirane su izražene oscilacije u mjesečnim stopama rasta, pri čemu se periodi snažnog povećanja smjenjuju sa mjesecima u kojima je zabilježeno smanjenje prihoda.

Posebno izražena pozitivna dinamika evidentirana je tokom 2022. godine, kada je u više mjeseci ostvaren značajan rast prihoda u odnosu na iste mjesece prethodne godine. Ovakva kretanja mogu se povezati sa oporavkom potrošnje i normalizacijom tržišnih tokova nakon pandemije COVID-19. Nakon toga, tokom 2023. godine dolazi do izraženijeg usporavanja dinamike, uz pojavu negativnih stopa rasta u pojedinim mjesecima.

Najveće povećanje u cijelom posmatranom periodu zabilježeno je u aprilu 2024. godine, kada je stopa rasta dostigla 81,5%. Ovo izrazito povećanje u naplati uvoznih akciza predstavljalo je ključni faktor snažnog rasta ukupnih prihoda od akciza na alkoholna pića u istom mjesecu. Pored aprila, tokom 2024. godine zabilježeno je još nekoliko mjeseci sa dvocifrenim stopama rasta, ali i mjeseci sa negativnom stopom, što ukazuje na promjenjivu mjesečnu dinamiku.

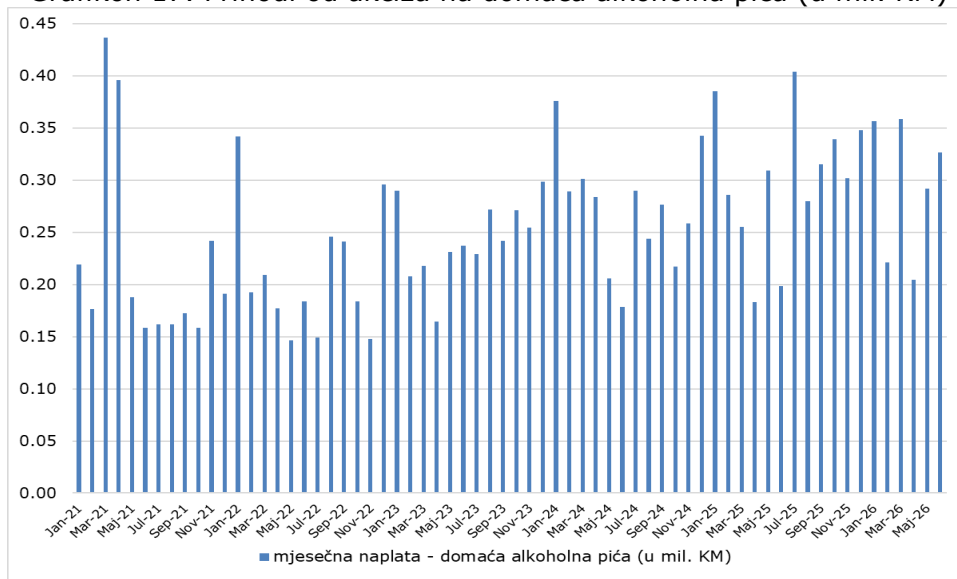
Tokom 2025. godine mjesečne stope rasta bile su uglavnom pozitivne, uz nekoliko mjeseci u kojima je evidentirano smanjenje prihoda. Najizraženiji rast ostvaren je u aprilu i septembru, dok su negativna kretanja zabilježena početkom godine, kao i u pojedinim mjesecima druge polovine godine. U prvoj polovini 2026. godine dinamika je takođe bila neujednačena. Nakon negativnog početka godine, u martu je zabilježeno povećanje, dok je u aprilu evidentirano blago smanjenje. Značajniji rast ponovo je ostvaren u maju (14,0%) i junu (19,9%) 2026. godine.

Ukupno gledano, mjesečne stope rasta prihoda od akciza na uvozna alkoholna pića karakterišu izražene oscilacije, ali je u novijem periodu prisutna pretežno pozitivna dinamika. Kretanja uvozne komponente u velikoj mjeri se odražavaju i na ukupne prihode od akciza na alkoholna pića, s obzirom na njen dominantan udio u ukupnoj naplati.

3.3. Mjesečno kretanje prihoda od akciza na domaća alkoholna pića

Grafikonom 17 prikazano je mjesečno kretanje naplate prihoda od akciza na domaća alkoholna pića za period januar 2021. – juni 2026. godine, izraženo u milionima KM.

Grafikon 17. Prihodi od akciza na domaća alkoholna pića (u mil. KM)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Za razliku od naplate akciza na uvozna alkoholna pića, kod domaćih alkoholnih pića nije prisutan stabilan sezonski obrazac koji bi se ponavljao iz godine u godinu. Mjesečnu dinamiku karakterišu izraženije oscilacije, pri čemu se periodi veće naplate smjenjuju sa mjesecima sa znatno nižim ostvarenjem.

Najveća mjesečna naplata u 2021. godini ostvarena je u martu, a relativno visoko ostvarenje zabilježeno je i u aprilu. Nakon toga, naplata se tokom većeg dijela godine kretala na nižem i relativno ujednačenom nivou, uz nešto izraženije povećanje u novembru. U 2022. godini posebno se izdvaja januar kao mjesec sa najvišim ostvarenjem, dok je u ostatku godine naplata bila promjenjiva, sa ponovnim povećanjem u decembru.

Tokom 2023. godine mjesečna naplata bila je uglavnom stabilnija, ali su se i dalje pojavljivale oscilacije između pojedinih mjeseci. Najviši nivo ostvaren je u decembru, dok su relativno visoka ostvarenja zabilježena i početkom godine. U 2024. godini ponovo se izdvaja januar sa najvišom naplatom, nakon čega slijedi promjenjivo kretanje tokom godine, uz izraženija ostvarenja u pojedinim mjesecima druge polovine godine.

U 2025. godini dinamika je bila još izraženije promjenjiva. Najviša mjesečna naplata ostvarena je u julu, dok su relativno visoka ostvarenja zabilježena i u januaru i decembru. Između ovih mjeseci naplata je oscilirala, sa smjenom viših i nižih mjesečnih ostvarenja. U prvih šest mjeseci 2026. godine takođe je prisutno promjenjivo kretanje, pri čemu se izdvajaju januar i mart sa višim nivoima naplate, dok su februar i april bili na nižem nivou. U maju je ponovo zabilježeno povećanje, a u junu još jedno relativno visoko ostvarenje.

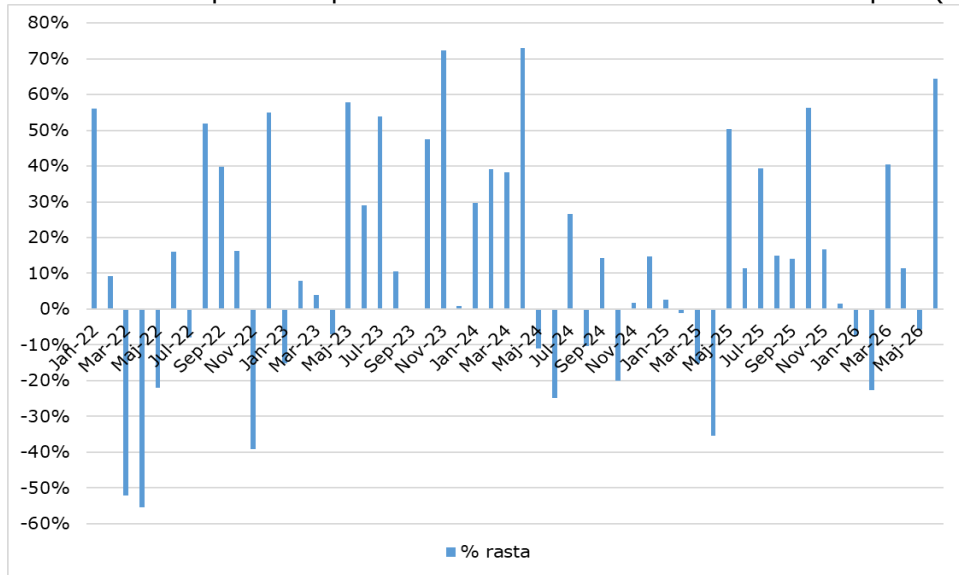
Za razliku od uvoznih alkoholnih pića, čija naplata pokazuje izraženiju sezonalnost, kod domaćih alkoholnih pića ne može se izdvojiti jedan dio godine u kojem se redovno ostvaruju najviši prihodi. Najviša mjesečna ostvarenja u posmatranom periodu pojavljuju se u različitim mjesecima, od proljetnih i ljetnih mjeseci do januara i decembra. To ukazuje da na dinamiku naplate domaće komponente, pored sezonskih faktora, utiču i specifičnosti domaće proizvodnje i plasmana alkoholnih pića, kao i vremenski raspored prijavljivanja i izmirivanja obaveza po osnovu akciza.

Ukupno gledano, prihodi od akciza na domaća alkoholna pića imaju znatno manje ujednačenu mjesečnu dinamiku u odnosu na uvoznju komponentu. Zbog relativno manjeg obima ovih prihoda,

pojedinačna odstupanja u naplati mogu biti izraženija, pa se i veća mjesečna ostvarenja pojavljuju povremeno, bez jasnog i stabilnog obrasca ponavljanja iz godine u godinu.

Grafikonom 18 prikazana je mjesečna stopa rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića za period januar 2022. – juni 2026. godine, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Grafikon 18. Stopa rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića (%)

Izvor: Podaci Uprave za indirektno oporezivanje BiH, prikaz OMA

Mjesečne stope rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića pokazuju izražene oscilacije tokom posmatranog perioda, uz smjenjivanje mjeseci sa visokim pozitivnim stopama rasta i značajnim smanjenjem naplate. Ovakva dinamika je izražena kod domaće komponente, koja nema stabilan sezonski obrazac kao uvozna alkoholna pića.

Tokom 2022. godine zabilježene su veoma izražene oscilacije, sa naizmjeničnim visokim stopama rasta i značajnim padovima. Među izraženijim pozitivnim promjenama izdvajaju se januar, avgust i decembar, dok su posebno značajni padovi zabilježeni u martu i aprilu. Tokom 2023. godine posebno se izdvajaju maj, jul, oktobar i novembar, pri čemu je u novembru rast iznosio čak 72,4%. Ovo predstavlja jednu od najviših stopa rasta u cijelom posmatranom periodu.

U 2024. godini najizraženiji rast zabilježen je u aprilu, kada je naplata bila veća za 73,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Nakon toga uslijedio je preokret u dinamici, sa smanjenjem naplate u maju i u junu. Ovakva kretanja ukazuju na izražene mjesečne oscilacije karakteristične za domaću komponentu prihoda. Tokom 2025. godine posebno se izdvaja maj, sa rastom naplate od 50,5%, dok je u oktobru ostvareno povećanje od 56,2%. U prvoj polovini 2026. godine nakon smanjenja u prva dva mjeseca, u martu je zabilježen snažan oporavak, sa rastom od 40,5%, dok je u junu tekuće godine evidentirano povećanje ovih prihoda za 64,5%.

Mjesečne stope rasta prihoda od akciza na domaća alkoholna pića karakterišu izražene i povremeno nagle promjene, pri čemu se visoke stope rasta često smjenjuju sa značajnim padovima. Ovakva dinamika može biti rezultat kombinacije kretanja domaće proizvodnje i plasmana alkoholnih pića, sezonskih faktora, promjena u potrošnji, kao i vremenskog rasporeda prijavljivanja i izmirivanja akciznih obaveza. Zbog relativno manjeg obima domaće komponente, pojedinačne promjene u mjesečnoj naplati mogu rezultirati veoma visokim stopama rasta ili pada u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

4. Zaključak

Analiza prihoda od akciza na alkohol, alkoholna pića i voćnu prirodnu rakiju u Bosni i Hercegovini pokazuje da se radi o manjem, ali stabilnom segmentu prihoda od indirektnih poreza, koji je tokom posmatranog perioda bilježio rastuću dinamiku. Iako su kratkoročna kretanja obilježena oscilacijama, naročito na mjesečnom i kvartalnom nivou, godišnji podaci potvrđuju da je nivo naplate u 2025. godini dostigao najvišu vrijednost u analiziranom periodu. Pri tome, dinamika rasta nije bila linearna, već je odražavala smjenjivanje perioda snažnijeg i slabijeg rasta.

Struktura prihoda predstavlja jedno od ključnih obilježja ovog segmenta. Ukupnu naplatu tokom cijelog posmatranog perioda dominantno određuju prihodi od akciza na uvozna alkoholna pića, zbog čega njihova kretanja u velikoj mjeri opredjeljuju i ukupnu dinamiku analiziranih prihoda. Istovremeno, domaća komponenta, iako znatno manjeg obima, pokazuje drugačiji obrazac kretanja. Nakon pada u 2022. godini, prihodi od akciza na domaća alkoholna pića ostvarili su kontinuiran rast tokom naredne tri godine, uz dvocifrene godišnje stope rasta. Ovakva kretanja ukazuju na postepeno jačanje domaće komponente u strukturi naplate, iako njen značaj u ukupnim prihodima i dalje ostaje znatno manji u odnosu na uvoznu komponentu.

Analiza po kraćim vremenskim intervalima pokazuje da sezonalnost predstavlja trajnu karakteristiku ovog segmenta prihoda, posebno kod uvoznih alkoholnih pića. Viši nivoi naplate uglavnom se ostvaruju u drugoj polovini godine, sa izraženim povećanjem u četvrtom kvartalu i pojedinim ljetnim mjesecima, dok su početak godine i prvi kvartal uglavnom periodi niže naplate. Ovaj obrazac može se povezati sa sezonskim promjenama potrošnje, turističkom i ugostiteljskom aktivnošću, kao i povećanom potrošnjom tokom prazničnog perioda. Kod domaće komponente takav obrazac nije stabilno izražen, što ukazuje na veći značaj specifičnih kretanja domaće proizvodnje, plasmana i naplate akciznih obaveza.

Pored sezonalnosti, značajno obilježje analiziranih prihoda predstavlja kratkoročna volatilnost. Posebno izražena odstupanja evidentirana su na mjesečnom nivou, gdje se pojedinačni mjeseci sa veoma visokim stopama rasta mogu smjenjivati sa mjesecima u kojima je naplata smanjena. Takva kretanja naročito su prisutna kod domaće komponente, ali nisu izostala ni kod uvoznih alkoholnih pića. Zbog toga pojedinačne mjesečne stope rasta treba tumačiti oprezno, uz uvažavanje baznih efekata i mogućeg uticaja vremenskog rasporeda uvoza, potrošnje, prijavljivanja i izmirivanja akciznih obaveza. Za ocjenu osnovnog trenda prihoda primjerenije je posmatrati duže vremenske periode i povezivati kretanja na godišnjem, kvartalnom i mjesečnom nivou.

Posebno je značajno da se, uprkos kratkoročnim oscilacijama, kroz različite vremenske nivoe posmatranja potvrđuje povećavanje nivoa naplate u odnosu na početak analiziranog perioda. To ukazuje da promjene prihoda nisu posljedica samo sezonskih kretanja, već da je tokom analiziranog perioda došlo do povećanja nivoa naplate prihoda od akciza. U tome ključnu ulogu ima uvozna komponenta, dok rast prihoda od akciza na domaća alkoholna pića predstavlja dodatni doprinos pozitivnoj dinamici ukupne naplate.

Podaci za prvu polovinu 2026. godine za sada ne odstupaju značajnije od uočenih obrazaca. Iako su početak godine obilježila određena smanjenja, tokom drugog kvartala i pojedinih mjeseci zabilježeno je ponovno jačanje naplate. Međutim, s obzirom na to da su raspoloživi podaci obuhvatili samo prvih šest mjeseci godine, nije opravdano izvoditi zaključke o kretanju ukupnih godišnjih prihoda u 2026. godini. Njihovo dalje praćenje biće značajno posebno sa aspekta utvrđivanja da li se rastući trend iz prethodnih godina nastavlja i u uslovima promjena u potrošnji, uvozu i domaćoj proizvodnji.

U cjelini, analiza potvrđuje da prihode od akciza na alkoholna pića karakterišu rastući trend u posmatranom periodu, dominantno učešće uvozne komponente, izražena sezonalnost i značajna

kratkoročna volatilnost. Rast prihoda od akciza na domaća alkoholna pića posljednjih godina povećava njihov doprinos ukupnoj naplati, iako uvozna komponenta i dalje zadržava dominantno učešće. Sa aspekta praćenja prihoda od indirektnih poreza, opravdano je istovremeno posmatrati ukupna kretanja i odvojeno analizirati domaću i uvoznju komponentu. Takav pristup omogućava pravovremeno uočavanje promjena u obrascima naplate i daje potpuniju osnovu za ocjenu budućih kretanja ovog segmenta prihoda od indirektnih poreza. U narednom periodu, praćenje ukupne naplate, uz istovremeno razdvajanje domaće i uvozne komponente, biće posebno značajno za pravovremeno prepoznavanje promjena u obrascima potrošnje i naplate ovog segmenta prihoda od indirektnih poreza.

Arhiva biltena:

http://www.oma.uino.gov.ba/04_objasnjenja.asp?l=b